

2026/341

24.2.2026

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2026/341

ze dne 11. srpna 2025,

kterým se Polské republice uděluje výjimka z čl. 22 odst. 4 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943, pokud jde o polský kapacitní mechanismus

(oznámeno pod číslem C(2025) 5575)

(Pouze anglické znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou ⁽¹⁾ ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1747 ze dne 13. června 2024, kterým se mění nařízení (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943, pokud jde o zlepšení uspořádání unijního trhu s elektřinou ⁽²⁾, a zejména na článek 64 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP A ROZSAH ROZHODNUTÍ

- (1) Dne 4. února 2025 předložila Polská republika (dále jen „Polsko“) Komisi žádost o výjimku (dále jen „výjimka“) z požadavku uvedeného v čl. 22 odst. 4 písm. b) nařízení (EU) 2019/943 (dále jen „nařízení o elektřině“) podle čl. 64 odst. 2b nařízení o elektřině (dále jen „žádost“).
- (2) Požadovaná výjimka by se použila od 1. července 2025 do 31. prosince 2028.
- (3) Dne 14. února 2025 zveřejnila Komise žádost na svých internetových stránkách a vyzvala členské státy a zúčastněné strany, aby do 17. března 2025 předložily připomínky. Připomínky předložila jedna zúčastněná strana.
- (4) Polsko předložilo dodatečné informace dne 28. února, 26. března, 9., 17. a 25. dubna, 5., 7. a 15. května a 2. června 2025.

2. STÁVAJÍCÍ KAPACITNÍ MECHANISMUS

- (5) Žádost se týká kapacitního mechanismu, který je v současné době zaveden v Polsku (dále jen „stávající kapacitní mechanismus“) a který byl schválen jako státní podpora v rozhodnutí Komise ze dne 7. února 2018 ⁽³⁾ (dále jen „rozhodnutí o státní podpoře“). Polsko ve své žádosti potvrdilo, že hlavní rysy stávajícího kapacitního mechanismu se od přijetí rozhodnutí o státní podpoře nezměnily. Toto rozhodnutí odkazuje na rozhodnutí o státní podpoře, pokud jde o podrobný popis stávajícího kapacitního mechanismu.
- (6) Hlavní změny stávajícího kapacitního mechanismu od přijetí rozhodnutí o státní podpoře vyplývají z požadavků nařízení o elektřině, které vstoupilo v platnost dne 4. července 2019 a které poprvé stanovilo podrobná pravidla týkající se kapacitních mechanismů v sekundárních právních předpisech EU.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 54.

⁽²⁾ Úř. věst. L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj>.

⁽³⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 7. února 2018 o státní podpoře č. SA.46100 (2017/N) – Polsko – Plánovaný polský kapacitní mechanismus.

- (7) Podle čl. 22 odst. 4 písm. b) nařízení o elektřině výrobní kapacity s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 550 g na kWh elektřiny (dále jen „mezí hodnota emisí“) a zároveň s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 350 kg na instalovaný kW elektrického výkonu v ročním průměru (dále jen „mezí hodnota uhlíkového rozpočtu“), které zahájily komerční výrobu před 4. červencem 2019 (dále jen „stávající zařízení“), nesmějí nejpozději od 1. července 2025 v rámci kapacitního mechanismu být zařazovány ani obdržet platby ani závazky k dalším platbám. Tento zákaz se nevztahuje na závazky nebo smlouvy uzavřené před 31. prosincem 2019.
- (8) Polsko začlenilo mezní hodnotu emisí do svých vnitrostátních právních předpisů, čímž stávajícím zařízením, která překračují mezní hodnotu emisí, zabránilo v účasti na aukcích konaných po 31. prosinci 2019, a stanovilo pravidla pro výpočet mezní hodnoty emisí pro každou jednotku kapacitního trhu. Od 1. července 2025 proto stávající zařízení, která překračují mezní hodnotu emisí, již nejsou způsobilá pro platby či závazky k dalším platbám v rámci stávajícího kapacitního mechanismu, aniž jsou dotčeny závazky nebo smlouvy uzavřené před 31. prosincem 2019.
- (9) Stávající kapacitní mechanismus je mechanismus pro celý trh v podobě kapacitní povinnosti, v jejímž rámci účastníci trhu za dostupnost během pracovních dnů od 7:00 do 22:00 a v kritických situacích v soustavě dostávají pevnou odměnu za kapacitu.
- (10) Jak je uvedeno ve 4. bodě odůvodnění rozhodnutí o státní podpoře, stávající kapacitní mechanismus je otevřen novým, renovovaným a stávajícím výrobcům, provozovatelům odezvy na straně poptávky a provozovatelům skladovacích zařízení, kteří se nacházejí v Polsku nebo v sousedních členských státech EU. Stávající kapacitní mechanismus vylučuje poskytovatele kapacit, kteří obdrží další formy podpory (viz 18. bod odůvodnění rozhodnutí o státní podpoře). Přeshraniční účast je v rámci stávajícího kapacitního mechanismu povolena, jak je stanoveno v oddíle 2.5 rozhodnutí o státní podpoře. Poskytovatelé kapacit nacházející se v sousedních zónách se mohou účastnit přímo v rámci stávajícího kapacitního mechanismu (v souladu s cílovým řešením stanoveným v rozhodnutí o státní podpoře). Účast zahraničních výrobních kapacit nesmí překročit předpokládanou úroveň dovozu do Polska během kritické situace v soustavě. Maximální vstupní kapacita pro přeshraniční účast pro každý rok dodání se vypočítá v souladu s metodikou stanovenou v čl. 26 odst. 7 nařízení o elektřině na základě poslední schválené zprávy o evropském posouzení zdrojové přiměřenosti (ERAA).
- (11) Požadavky na předběžnou kvalifikaci vztahující se na poskytovatele kapacit jsou předem podrobně stanoveny, jak je popsáno v oddíle 2.3.2 rozhodnutí o státní podpoře.
- (12) Jak je uvedeno v 37. bodě odůvodnění rozhodnutí o státní podpoře, každý rok je uspořádána aukce kapacity pro daný rok dodání s dobou realizace v délce pěti let (dále jen „hlavní aukce“). Dodatečné aukce pro každé čtvrtletí daného roku dodání se konají v roce předcházejícím tomuto období dodávky (dále jen „dodatečná aukce“). Pro účely tohoto rozhodnutí se hlavní aukce a dodatečné aukce souhrnně označují jako „primární aukce“.
- (13) Formát aukce je popsán v oddíle 2.4.2 rozhodnutí o státní podpoře. Všechny aukce jsou aukcemi s klesající vyvolávací cenou, v nichž všechny vítězné kapacitní jednotky za splnění svých kapacitních povinností obdrží stejnou cenu. Licitátor na začátku aukce oznámí vysokou cenu a způsobilí účastníci podávají nabídky podle toho, jaké množství kapacity jsou připraveni za takovou cenu dodat. Tento proces se několikrát opakuje podle předem stanoveného harmonogramu. V každém kole mohou jednotky kapacitního trhu odstoupit z následujících kol předložením výstupní nabídky. Aukce je ukončena ve chvíli, kdy je nalezena nejnižší cena, při které poptávka odpovídá nabídce.
- (14) Objem kapacity, která má být získána prostřednictvím primárních aukcí, se stanoví na základě postupu stanoveného v oddíle 2.4.1 rozhodnutí o státní podpoře:
- Objem kapacity, která má být vydražena, vychází z normy spolehlivosti, kterou polská vláda stanovila na 3 hodiny předpokládané ztráty zatížení (dále jen „LOLE“) ročně.
 - Polský provozovatel přenosové soustavy (dále jen „PPS“) Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. posuzuje různé scénáře úrovně poptávky po elektřině a kapacity poskytnuté elektrárnami, které nejsou způsobilé pro platby za kapacitu (např. obnovitelné zdroje energie, které jsou podporované v rámci jiných režimů podpory). Na základě uvedených analýz předkládá PPS vládě a polskému národnímu regulačnímu orgánu doporučení ohledně objemu kapacity potřebné ke splnění normy spolehlivosti.

- Doporučení od PPS týkající se objemu kapacity, která má být smluvně sjednána prostřednictvím aukcí za účelem splnění normy spolehlivosti, jsou před každou aukcí aktualizována tak, aby odrážela nejnovější vývoj předpokládané poptávky, plánované uvedení kapacit do provozu a jejich vyřazování z provozu, vyvíjející se regulační rámec a podmínky na trhu. Objem kapacity, která má být získána, se proto při každé aukci může lišit od objemu vypočteného pro předchozí aukci ve stejném období dodávky.
 - Než vláda přijme konečné rozhodnutí o tom, jaké množství kapacity má být v každé aukci vydraženo, národní regulační orgán jí navrhne aukční cílovou kapacitu a vydá stanovisko k hodnotám ostatních parametrů, které navrhne PPS. Vláda poté stanoví parametry křivky poptávky, jak je stanoveno v oddíle 2.4.1 rozhodnutí o státní podpoře. Křivka poptávky je nakloněná křivka s minimální cenou v hodnotě 0,12 PLN/kW (s nejnižší možnou cenou v hodnotě 0,01 PLN/kW za měsíc). Křivka poptávky je navržena tak, aby bylo v dané aukci získáno méně kapacity, pokud jsou ceny vysoké, a naopak.
- (15) Délka platnosti smluv o kapacitě uzavíraných prostřednictvím aukcí závisí na kapitálových výdajích, které musí jednotky kapacitního trhu vynaložit, aby dodaly svou kapacitu (viz 42. bod odůvodnění rozhodnutí o státní podpoře). Dohody na dobu jednoho roku mohou být uzavřeny s jednotkami kapacitního trhu, kterým nevznikají žádné významné kapitálové výdaje (tj. především se stávající kapacitou). Tyto dohody mohou být uzavřeny prostřednictvím hlavních i dodatečných aukcí.
- (16) Dohody o kapacitě na dobu delší než jeden rok jsou k dispozici pouze účastníkům hlavních aukcí. Konkrétně:
- a) jednotky s kapitálovými výdaji nad 0,5 milionu PLN/MW ($\pm 20\%$) jsou způsobilé uzavírat dohody na dobu až pěti let;
 - b) nové jednotky s kapitálovými výdaji nad 3 miliony PLN/MW ($\pm 20\%$) jsou způsobilé uzavírat dohody na dobu až 15 let;
 - c) jednotky, které splňují emisní standard stanovený ve výši 450 g CO₂/MWh, jsou způsobilé uzavírat dohody na dobu až 7 nebo 17 let, pokud splňují podmínky uvedené v písmenech a) a b) výše.
- (17) Pokud v aukci kapacity více účastníků nabídne stejnou částku, bude upřednostněna kapacita s nižšími emisemi (viz 40. bod odůvodnění rozhodnutí o státní podpoře). Toto opatření a opatření uvedené v písmenu c) výše se společně označují jako „ekologický bonus“.
- (18) V dodatečných aukcích může být s poskytovateli kapacit uzavřena jedna až čtyři čtvrtletní dohody o kapacitě na dobu od 3 do 12 měsíců.
- (19) S kapacitními povinnostmi vyplývajícími z primárních aukcí lze obchodovat na sekundárním trhu v souladu s oddílem 2.6 rozhodnutí o státní podpoře.
- (20) Jak je uvedeno v 93. bodě odůvodnění rozhodnutí o státní podpoře, úspěšní poskytovatelé kapacity jsou povinni dodat energii, kdykoli je to zapotřebí k zajištění bezpečnosti dodávek, tj. během kritických situací v soustavě. Nesplnění této povinnosti podléhá sankcím, jak je stanoveno v oddíle 2.7.3 rozhodnutí o státní podpoře.

3. POPIS POŽADOVANÉ VÝJIMKY

3.1 Podmínky podle čl. 64 odst. 2c nařízení o elektřině

- (21) Za účelem provedení výjimky stanoví čl. 64 odst. 2c nařízení o elektřině dvouúrovňový dražební proces, který zahrnuje primární a doplňující dražební proces.

3.1.1 Primární dražební procesy (hlavní a dodatečné aukce)

- (22) První hlavní aukce proběhla v listopadu 2018. První dodatečná aukce se konala v roce 2020. Polsko uvádí, že hlavní aukce pro roky dodání 2025 až 2028 se již uskutečnily, stejně jako dodatečné aukce v letech 2025 a 2026. Polsko tvrdí, že všechny primární aukce uskutečněné po 31. prosinci 2019 pro období dodávky začínající po 1. červenci 2025 představují primární aukce ve smyslu čl. 64 odst. 2c písm. a) nařízení o elektřině.

- (23) Polsko tvrdí, že organizace primárních aukcí pro období dodávky začínající po 1. červenci 2025 zajišťuje, aby se jich mohli účastnit pouze poskytovatelé kapacity, kteří splňují mezní hodnotu emisí, a aby byla jejich účast maximalizována, neboť nečelí konkurenci ze strany poskytovatelů, kteří mezní hodnotu emisí nesplňují. Kapacita s nízkými emisemi může navíc těžit z ekologického bonusu. Kromě toho, pokud by byla výjimka udělena, smlouvy uzavřené v primárních aukcích, a zejména v hlavních aukcích, mají mnohem delší dobu trvání, než smlouvy uzavřené v doplňujících aukcích.
- (24) Polsko ve své žádosti argumentuje, že primární aukce, které byly a budou ⁽⁴⁾ uskutečněny pro roky dodání 2025 až 2028, by pro tato období dodávky nevyřešily potíže se zdrojovou přiměřeností. Tvrdí rovněž, že bez výjimky by stávající výrobní jednotky, které nesplňují mezní hodnotu emisí, ale které jsou nezbytné k zajištění zdrojové přiměřenosti systému, byly vyřazeny z provozu z důvodu negativní ekonomické životaschopnosti.
- (25) Tyto potíže se zdrojovou přiměřeností byly zjištěny na základě výsledků vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti z roku 2024 ⁽⁵⁾, které slouží rovněž jako základ pro odhad celkového objemu kapacity potřebné ke splnění normy spolehlivosti (dále jen „požadovaná kapacitní povinnost“, viz tabulka 1 níže).

Tabulka 1

Tabulka 5.3 Dražená kapacita pro splnění normy spolehlivosti pro konečné spotřebitele v letech 2025–2028

Období dodávky		Požadované kapacitní povinnosti
Druhá polovina roku 2025	MW	24 122
2026	MW	24 872
2027	MW	25 323
2028	MW	25 717

Zdroj: polské vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti

- (26) Polsko tvrdí, že když se od požadované kapacitní povinnosti odečtou objemy, které již byly smluvně sjednány prostřednictvím primárních aukcí pro roky dodání, na něž se vztahuje výjimka (viz tabulka 2 níže), i další kapacity, které jsou v soustavě k dispozici (např. kapacity podporované prostřednictvím jiných režimů), stále existuje mezera. Aukční cílová kapacita představuje objem kapacity, který má být smluvně sjednán v každé aukci v souladu s metodikou popsanou ve 14. bodě odůvodnění výše. Všechny hodnoty jsou vyjádřeny v MW.

Tabulka 2

Rok	Aukční cílová kapacita (hlavní aukce)	Objem sjednaný během hlavní aukce	Aukční cílová kapacita (dodatečná aukce pro 1. čtvrtletí)	Aukční cílová kapacita (dodatečná aukce pro 2. čtvrtletí)	Aukční cílová kapacita (dodatečná aukce pro 3. čtvrtletí)	Aukční cílová kapacita (dodatečná aukce pro 4. čtvrtletí)	Objem sjednaný v dodatečné aukci pro 1. čtvrtletí	Objem sjednaný v dodatečné aukci pro 2. čtvrtletí	Objem sjednaný v dodatečné aukci pro 3. čtvrtletí	Objem sjednaný v dodatečné aukci pro 4. čtvrtletí
2025	2 526	2 367,304	3 520	1 131	500	842	3 144,653	1 142,555	524,569	830,866
2026	7 991	7 188,584	2 450	100	100	5 010	2 022,723	87,524	93,524	2 387,759
2027	6 237	5 379,156	1 909	100	100	1 284	není k dispozici	není k dispozici	není k dispozici	není k dispozici
2028	5 791	7 070,951	není k dispozici	není k dispozici	není k dispozici	není k dispozici	není k dispozici	není k dispozici	není k dispozici	není k dispozici

Zdroj: Ministerstvo klimatu a životního prostředí, Polsko

⁽⁴⁾ Dodatečná aukce pro rok dodání 2027, která se má konat v roce 2026, a dodatečná aukce pro rok dodání 2028, která se má konat v roce 2027.

⁽⁵⁾ Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., zveřejnění zprávy podle čl. 15 písm. i) energetického zákona, <https://www.pse.pl/-/publikacja-raportu-z-go-dnie-z-art-15-i-ustawy-prawo-energetyczne?safeargs=696e686572697452656469726563743d747275652672656469726563743d253246686f6d65>.

3.1.2 *Doplňující aukce*

- (27) Polsko navrhuje zavést doplňující aukce, které by byly otevřeny i stávajícím zařízením, která překračují mezní hodnotu emisí. Polsko vysvětluje, že doplňující aukce pro daný rok budou organizovány pouze tehdy, je-li potřeba dodatečné kapacity odůvodněna na základě výsledků vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti a jsou-li splněny tyto podmínky:
- a) byly ukončeny hlavní a dodatečné aukce pro dané období dodávky a
 - b) při hlavních a dodatečných aukcích se nepodařilo vydražit dostatečný objem kapacity ke splnění normy spolehlivosti pro dané období dodávky.
- (28) Polsko vysvětluje, že pokud budou tyto podmínky splněny pro každý rok dodání, na který se požadovaná výjimka vztahuje, provede čtyři doplňující aukce pro následující období dodávky: druhá polovina roku 2025 (půlroční smlouva) a roky dodání 2026, 2027 a 2028 (roční smlouvy).
- (29) V tabulce 3 je uveden přehled o dvouúrovňovém dražebním procesu a roky, v nichž by se každá aukce (hlavní, dodatečná a v případě potřeby doplňující) konala.

Tabulka 3

Období dodávky SA	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
2. polovina roku 2025	MA				AA	SA+DP			
2026		MA				AA+SA	DP		
2027			MA				AA+SA	DP	
2028				MA				AA+SA	DP

 MA – hlavní aukce, AA – dodatečná aukce, SA – doplňující aukce, DP – období dodávky

Zdroj: Ministerstvo klimatu a životního prostředí, Polsko

- (30) Polsko informovalo Komisi, že první doplňující aukce (k dodání ve druhé polovině roku 2025) byla uskutečněna dne 15. května 2025 s aukční cílovou kapacitou ve výši 5 444 MW. Tato konkrétní aukční cílová kapacita byla ověřena národním regulačním orgánem v dopise ze dne 14. května 2025. Na základě předběžných výsledků aukce byly vybrány tyto technologie: uhlí, zemní plyn, obnovitelné zdroje energie, kapacita odezvy na straně poptávky a přeshraniční kapacita, což vedlo k zadání kapacitních povinností o celkové výši 5 050,856 MW. Polsko potvrdilo, že dohody o kapacitě uzavřené v doplňujících aukcích nebudou provedeny, dokud toto rozhodnutí nebude přijato⁽⁶⁾.
- (31) Polsko potvrdilo, že doplňující aukce uplatňují stejné podmínky jako primární aukce v rámci stávajícího režimu, jak je popsáno v oddíle 2 výše, s výjimkou kritérií způsobilosti (viz 32. bod odůvodnění), frekvence aukcí (viz 28. a 29. bod odůvodnění), vzorce použitého ke stanovení objemu kapacity, která má být získána, včetně přeshraniční kapacity (viz 35. bod odůvodnění), a doby trvání smlouvy (viz 28. bod odůvodnění). Tyto prvky byly upraveny tak, aby splňovaly podmínky podle čl. 64 odst. 2b nařízení o elektřině.
- (32) Kromě jednotek způsobilých k účasti na primárních aukcích se mohou doplňujících aukcí (a to pouze těchto aukcí) účastnit i stávající zařízení, která překračují mezní hodnotu emisí.
- (33) Do 30. dubna roku předcházejícího období dodávky PPS buď oznámí datum konání doplňující aukce, nebo pokud lze normu spolehlivosti splnit prostřednictvím hlavních a dodatečných aukcí (na základě vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti), potvrdí, že se pro příslušné období dodávky žádná doplňující aukce neuskuteční.

⁽⁶⁾ Jak je stanoveno v článku 6 polského zákona ze dne 24. ledna 2025, kterým se mění zákon o kapacitním trhu (*Sbírka zákonů* 2025, položka 159).

- (34) Polsko vysvětluje, že národní regulační orgán a Ministerstvo klimatu a životního prostředí vydávají své stanovisko k vnitrostátnímu posouzení zdrojové přiměřenosti nebo k jeho aktualizaci. Toto stanovisko PPS zveřejňuje a slouží jako základ pro výpočet objemu kapacity, která má být získána v doplňující aukci pro dané období dodávky.
- (35) Podle Polska použije PPS ke stanovení přiměřeného množství kapacity, která má být získána v každé doplňující aukci, tento vzorec: aukční cílová kapacita = celkové požadované kapacitní povinnosti (jak je uvedeno ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti, viz tabulka 1 ve 25. bodě odůvodnění) – kapacita, která byla smluvně sjednána prostřednictvím primárních aukcí (hlavních a dodatečných) – kapacita se zaručenými příjmy (např. obnovitelné zdroje energie podporované v rámci jiných režimů).
- (36) Na základě výše uvedeného vzorce Polsko odhaduje aukční cílovou kapacitu u doplňujících aukcí na přibližně 5,4 GW pro rok 2025 a 6,9 GW pro rok 2026. Aukční cílová kapacita pro roky 2027 a 2028 bude vypočítána po provedení dodatečných aukcí pro tyto roky dodání.
- (37) Podle žádosti nesmí roční smlouvy o kapacitě překročit dobu trvání výjimky, a proto budou platby za kapacitu sjednány pouze do konce roku 2028.

3.2 Identifikace potíží se zdrojovou přiměřeností

3.2.1 Norma spolehlivosti

- (38) Ustanovení čl. 25 odst. 1 nařízení o elektřině vyžaduje, aby členské státy měly při uplatňování kapacitních mechanismů zavedenu normu spolehlivosti, která stanoví „nezbytnou úroveň bezpečnosti dodávek členského státu“.
- (39) Podle čl. 25 odst. 2 nařízení o elektřině normu spolehlivosti stanoví členský stát nebo příslušný orgán určený členským státem na návrh národního regulačního orgánu. Norma spolehlivosti musí být založena na metodice uvedené v čl. 23 odst. 6 nařízení o elektřině.
- (40) Ustanovení čl. 23 odst. 6 nařízení o elektřině stanoví vytvoření metodiky EU pro výpočet hodnoty nepokrytého zatížení (dále jen „VoLL“) ⁽⁷⁾, nákladů na nové zařízení a normy spolehlivosti ⁽⁸⁾.
- (41) V roce 2024 polské Ministerstvo klimatu a životního prostředí přezkoumalo normu spolehlivosti a stanovilo ji na 3 hodiny LOLE ⁽⁹⁾ ročně, což odpovídá hodnotě stanovené v oddíle 2.2.1 rozhodnutí o státní podpoře. Podle Polska byla norma založena na výpočtech provedených v souladu s metodikou normy spolehlivosti přijatou Agenturou EU pro spolupráci energetických regulačních orgánů a za použití parametrů vypočtených národním regulačním orgánem ⁽¹⁰⁾ a výsledků evropského posouzení zdrojové přiměřenosti (dále jen „ERAA“) z roku 2023 (dále jen „ERAA za rok 2023“). Rozhodnutí je veřejně dostupné ⁽¹¹⁾.

3.2.2 Posouzení zdrojové přiměřenosti

- (42) Ustanovení čl. 20 odst. 1 nařízení o elektřině vyžaduje, aby členské státy sledovaly zdrojovou přiměřenost na svém území na základě ERAA uvedeného v článku 23 nařízení. Za účelem doplnění ERAA mohou členské státy provést i vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti podle článku 24 uvedeného nařízení.

⁽⁷⁾ Ustanovení čl. 2 odst. 9 nařízení o elektřině definuje VoLL jako „odhad maximální ceny elektřiny v EUR/MWh, kterou jsou zákazníci ochotni zaplatit, aby předešli výpadku elektřiny“.

⁽⁸⁾ Dne 2. října 2020 schválila Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) metodiku pro výpočet VoLL (dále jen „metodika VoLL“), nákladů na nové zařízení (dále jen „metodika nákladů na nové zařízení“) a normy spolehlivosti (dále jen „metodika normy spolehlivosti“), souhrnně označovanou jako „metodika ukazatelů přiměřenosti“: https://acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Decisions_annex/ACER%20Decision%2023-2020%20on%20VoLL%20CONE%20RS%20-%20Annex%20I.pdf.

⁽⁹⁾ Definováno jako průměrný počet hodin za rok, během kterých se očekává, že za běžného fungování systému bude nabídka nižší než poptávka.

⁽¹⁰⁾ Polský národní regulační orgán vypočítal VoLL na 80,6 tisíce PLN/MWh a náklady na nové zařízení takto: fixní náklady na nové zařízení na 559 608 PLN/MWh a variabilní náklady na nové zařízení na 0 PLN/MWh.

⁽¹¹⁾ Dostupné on-line na adrese <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2024/1389>.

- (43) Podle čl. 23 odst. 3 a čl. 24 odst. 1 nařízení o elektřině by Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (dále jen „síť ENTSO pro elektřinu“) měla vypracovat metodiku vycházející ze zásad stanovených v čl. 23 odst. 5 nařízení o elektřině, která se použije pro ERAA a jakákoli vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti ⁽¹²⁾. Zatímco ERAA je založeno na centrálním referenčním scénáři předpokládané poptávky a nabídky, který musí vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti rovněž zahrnout, může vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti zohlednit i další citlivostní aspekty (viz čl. 23 odst. 5 a čl. 24 odst. 1 nařízení o elektřině).
- (44) Dne 2. května 2024 agentura ACER schválila ERAA za rok 2023. Bylo to poprvé, kdy bylo ERAA formálně schváleno.
- (45) ERAA za rok 2023 modeluje čtyři cílové roky (2025, 2028, 2030 a 2033). Výsledky centrálního referenčního scénáře pro Polsko v ERAA za rok 2023 jsou uvedeny v tabulce 4 níže. Pokud je uvedená LOLE nižší než 3, považuje se norma spolehlivosti za splněnou, což znamená, že nebyly zjištěny žádné potíže se zdrojovou přiměřeností. Výsledky ERAA za rok 2023 neukazují žádné potíže se zdrojovou přiměřeností pro cílové roky 2025, 2028 a 2030. Pro rok 2033 je však norma spolehlivosti překročena. Souhrnně lze říci, že ERAA za rok 2023 identifikuje potíže se zdrojovou přiměřeností v Polsku pouze pro cílový rok 2033.

Tabulka 4

Výsledky ERAA za rok 2023, LOLE ⁽¹³⁾

Posouzení	2025	2028	2030	2033
Polská norma spolehlivosti	3,0	3,0	3,0	3,0
ERAA za rok 2023	0,1	1,8	2,5	8,5

- (46) Dne 7. dubna 2025 předložila síť ENTSO pro elektřinu svůj návrh ERAA za rok 2024 agentuře ACER ⁽¹⁴⁾. Po předložení zahájila agentura ACER přezkum návrhu ERAA za rok 2024 v souladu s čl. 23 odst. 7 nařízení o elektřině.
- (47) Ačkoli je ERAA za rok 2024 stále předmětem přezkumu a podléhá schválení nebo změně ze strany agentury ACER, identifikuje potíže se zdrojovou přiměřeností pro všechny cílové roky, na které se vztahuje výjimka (2025 až 2028), ačkoli závažnost potíží je menší než závažnost zjištěná ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti, jak je uvedeno v tabulce 5 níže.

Tabulka 5

Výsledky ERAA za rok 2024, LOLE

Posouzení	2026	2028	2030	2035
Polská norma spolehlivosti	3,0	3,0	3,0	3,0
ERAA za rok 2024	3,9	13,7	9,2	9,8

⁽¹²⁾ Dne 2. října 2020 schválila agentura ACER metodiku pro ERAA (dále jen „metodika ERAA“) v souladu s čl. 23 odst. 3 nařízení o elektřině. Viz rozhodnutí agentury ACER o metodice ERAA na adrese https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions_annex/ACER%20Decision%2024-2020%20on%20ERAA%20-%20Annex%20I_1.pdf.

⁽¹³⁾ Dostupné na adrese https://www.entsoe.eu/eraa/2023/ERAA_2023 | ENTSO-E – ERAA 2023.

⁽¹⁴⁾ Dostupné na adrese <https://www.entsoe.eu/eraa/2024/>.

- (48) Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti obsahuje centrální referenční scénář bez nových smluv o kapacitním mechanismu (v polském vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti označovaný jako „základní scénář“) a scénář s novými smlouvami o kapacitním mechanismu (označovaný jako „scénář s kapacitním mechanismem“). Scénář s kapacitním mechanismem zahrnuje kapacitu, která má být získána v rámci stávajícího kapacitního mechanismu, a to prostřednictvím doplňujících aukcí a dalších mechanismů, jako jsou budoucí kapacitní mechanismy. Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti modeluje 16 cílových roků (od roku 2025 do roku 2040). Základní scénář je relevantním scénářem pro prokázání potíží se zdrojovou přiměřeností. Ve stanovisku agentury ACER k vnitrostátnímu posouzení zdrojové přiměřenosti (viz 51. bod odůvodnění níže) se porovnává s centrálním referenčním scénářem ERAA za rok 2023, neboť představuje odpovídající a srovnatelný přístup k centrálnímu referenčnímu scénáři ERAA za rok 2023, který rovněž nezahrnoval nové smlouvy o kapacitním mechanismu.
- (49) Výsledky polského vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti pro LOLE a odhad nedodané elektřiny (EENS) podle základního scénáře jsou uvedeny v tabulce 6.

Tabulka 6

Výsledky vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti

Rok		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
LOLE	h/rok	7,6	40,8	50,2	33,3	20,5	9,6	6,6	14,3	15,0	14,4	10,9	10,8	12,5	10,4	5,8	14,2
EENS	GWh/rok	5,8	40,6	54,4	52,1	31,8	13,8	9,4	22,7	24,3	23,6	18,1	23,5	25,3	23,3	13,5	33,6

Zdroj: údaje provozovatele přenosové soustavy Polskie Sieci Elektroenergetyczne shromážděné pro přípravu vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti

- (50) Výsledky vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti v rámci základního scénáře ukazují vyšší míru LOLE než výsledky ERAA za rok 2023 pro všechny čtyři posuzované cílové roky (2025, 2028, 2030 a 2033). Norma spolehlivosti je překročena ve všech letech modelovaných v základním scénáři vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti.

3.2.3 Stanovisko agentury ACER podle čl. 24 odst. 3 nařízení o elektřině

- (51) Polsko předložilo polské vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti agentuře ACER k vydání stanoviska v souladu s čl. 24 odst. 3 nařízení o elektřině. Vzhledem k tomu, že agentura ACER schválila ERAA poprvé v roce 2024 (viz 44. bod odůvodnění výše), čl. 24 odst. 3 nařízení o elektřině, který vyžaduje, aby členské státy v případě rozdílnosti mezi vnitrostátním posouzením zdrojové přiměřenosti a ERAA předložily svá vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti agentuře ACER k vydání stanoviska, nebyl v předchozích letech fakticky použit.
- (52) Dne 3. února 2025 vydala agentura ACER stanovisko obsahující doporučení týkající se polského vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti⁽¹⁵⁾. Agentura ACER ve svém stanovisku vysvětlila, že rozdíly mezi polským vnitrostátním posouzením zdrojové přiměřenosti a ERAA za rok 2023 byly odůvodněné, pokud jde o předpoklady týkající se kapacitních zdrojů, ale nebyly odůvodněné, pokud jde o předpoklady týkající se výměn mezi zónami. Pokud jde o rozdíl v modelech kapacitních zdrojů, agentura ACER nebyla schopna dospět k závěru, zda byl rozdíl oprávněný.
- (53) Agentura ACER ve svém stanovisku vydala tato doporučení:
- a) pokud jde o předpoklady týkající se výměn mezi zónami, měly by být předpoklady týkající se dovozu a vývozu v polském vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti zlepšeny, aby lépe odrážely fungování propojeného evropského trhu s elektřinou. Například zahraniční nabídkové zóny a regiony by měly být modelovány na základě souborů údajů dostupných v ERAA;
 - b) pokud jde o předpoklady týkající se kapacitních zdrojů, měly by být v ERAA použity stejné specifické vnitrostátní náklady, jaké byly použity ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti;

⁽¹⁵⁾ Stanovisko agentury ACER č. 1/2025 ze dne 3. února 2025 k rozdílu mezi vnitrostátním posouzením zdrojové přiměřenosti Polska a evropským posouzením zdrojové přiměřenosti z roku 2023.

- c) pokud jde o modely kapacitních zdrojů, posouzení ekonomické životaschopnosti by mělo být aktualizováno tak, aby řádně zohledňovalo budoucí příjmy a náklady. Agentura ACER zejména doporučuje dále vyjasnit hospodářské výsledky posouzení ekonomické životaschopnosti a doložit předpoklad, že se do polské soustavy nedostane žádná dodatečná odezva na straně poptávky ani skladování nad rámec kapacity sjednané v rámci kapacitního mechanismu.

3.2.4 Zpráva podle čl. 24 odst. 3 nařízení o elektřině

- (54) Ustanovení čl. 24 odst. 3 posledního pododstavce nařízení o elektřině vyžaduje, aby orgán odpovědný za vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti patřičně přihlédl ke stanovisku agentury ACER a v případě nutnosti své posouzení změnil. Pokud se orgán odpovědný za vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti rozhodne nepřijmout v plném rozsahu závěry stanoviska agentury ACER, vydá zprávu s podrobným odůvodněním.
- (55) Dne 22. dubna 2025 zveřejnil polský PPS zprávu v reakci na stanovisko agentury ACER k rozdílu mezi vnitrostátním posouzením zdrojové přiměřenosti a ERAA za rok 2023⁽¹⁶⁾. Polský PPS ve své zprávě uvedl následující body:
- Pokud jde o rozdíly v předpokladech týkajících se výměn mezi zónami, zjednodušený přístup uplatňovaný pro vytváření modelů na regionální úrovni má na výsledky vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti omezený dopad. Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti uplatňuje přístup k předpokladům týkajícím se dovozu, který je v souladu s metodikou pro přeshraniční účast (čl. 26 odst. 11 písm. a) nařízení o elektřině)⁽¹⁷⁾. Rozdíl v předpokladech týkajících se vývozu je odůvodněn skutečností, že Polsko je především dovozní nabídkovou zónou a vytváření modelů vývozu ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti by pouze snížilo omezování výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, aniž by se zvýšila ekonomická životaschopnost stávajících zařízení. V důsledku toho by předpoklady týkající se vývozu ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti neovlivnily skladbu kapacit ani by významně nezměnily rizika týkající se zdrojové přiměřenosti.
 - Rozdíl v předpokladech týkajících se kapacitních zdrojů je způsoben odlišným načasováním sběru dat pro obě studie (první polovina roku 2024 pro vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti a konec roku 2022 pro ERAA za rok 2023).
 - Pokud jde o rozdíly v modelech kapacitních zdrojů, výpočty posouzení ekonomické životaschopnosti ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti představují přesnější a reprezentativnější přístup, než jaký byl použit v ERAA. Pokud jde o rozdíly v předpokladech týkajících se odezvy na straně poptávky a skladování, polský PPS uvádí, že jeho výpočty neukazují žádná investiční rozhodnutí týkající se skladování do roku 2029 a že od roku 2036 se očekává tržně iniciované zavádění skladovacích zařízení. Pokud jde o odezvu na straně poptávky, polský PPS vysvětluje, že na rozdíl od ERAA za rok 2023 modeluje vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti rovněž implicitní odezvu na straně poptávky. Rozdíly v modelech plánované údržby elektráren jsou více v souladu s reálnými pozorováními než ty, které byly zohledněny v ERAA za rok 2023.

3.3 Zpráva přiložená k požadované výjimce

- (56) Podle čl. 64 odst. 2d nařízení o elektřině musí být k žádosti o výjimku přiložena zpráva, která obsahuje:
- a) posouzení dopadu výjimky z hlediska emisí skleníkových plynů a na přechod na energii z obnovitelných zdrojů, větší flexibilitu, ukládání energie, elektromobilitu a odezvu strany poptávky;
 - b) plán s milníky pro přechod od účasti výrobní kapacity uvedené v odstavci 2b v kapacitních mechanismech ke dni skončení platnosti výjimky, včetně plánu na pořízení nezbytné náhradní kapacity v souladu s orientační vnitrostátní trajektorií pro celkový podíl energie z obnovitelných zdrojů a posouzení investičních překážek, které způsobují nedostatek nabídek v soutěžním nabídkovém řízení uvedeném v odst. 2c písm. a).

⁽¹⁶⁾ Dostupné na adrese https://www.pse.pl/documents/20182/51490/250422_Opinion_response.pdf.

⁽¹⁷⁾ Dostupné na adrese https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions/ACER%20Decision%2036-2020%20on%20cross-border%20participation_XBP%20CM_0.pdf.

3.3.1 Dopad na emise skleníkových plynů

- (57) Polsko porovnává dva scénáře předložené ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti (viz 48. bod odůvodnění výše) s cílem posoudit dopad zavedení výjimky v podobě doplňujících aukcí na emise skleníkových plynů.
- (58) Polsko vysvětluje, že hlavním rozdílem mezi oběma scénáři je, že objem nedodané elektřiny je v základním scénáři výrazně vyšší než ve scénáři s kapacitním mechanismem. Hodnoty nedodané elektřiny v těchto dvou scénářích vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti porovnává tabulka 7 níže.

Tabulka 7

Hodnoty nedodané elektřiny ve dvou scénářích vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti

Rok		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Základní scénář	GWh/rok	5,8	40,6	54,4	52,1	31,8	13,8	9,4	22,7	24,3	23,6	18,1	23,5	25,3	23,3	13,5	33,6
Scénář s KM	GWh/rok	1,8	2,1	3,2	2,4	3,6	2,2	2,9	3,8	2,1	4,3	3,8	6,4	10,2	5,1	8,7	4,0

Zdroj: údaje provozovatele přenosové soustavy Polskie Sieci Elektroenergetyczne shromážděné pro přípravu vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti

- (59) Polsko odhaduje, že v krátkodobém horizontu může provádění výjimky během období, na které se výjimka vztahuje (2025 až 2028), vést k mírnému nárůstu emisí CO₂ (o 0,2–0,3 % emisí v odvětví energetiky). Polsko vysvětluje, že je tomu tak proto, že ve scénáři s kapacitním mechanismem je dosaženo normy spolehlivosti, což vede k méně nedodané elektřiny než v základním scénáři, neboť jednotky s vysokými emisemi by byly způsobilé k účasti v doplňujících aukcích za účelem splnění normy spolehlivosti. Polsko tvrdí, že během tohoto období není vzhledem k době jejich realizace možné uvést do provozu velké množství nových tepelných jednotek s nižšími emisemi, např. plynové turbíny s otevřeným cyklem / plynové turbíny s kombinovaným cyklem, což by tyto dodatečné emise snížilo.
- (60) Tabulka 8 porovnává emise CO₂ na základě údajů z odvětví výroby elektřiny a tepla pro emise z kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET) ve dvou scénářích vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti.

Tabulka 8

Rok			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
A	Základní scénář	Mt	99,3	92,6	84,2	75,9	68,7	62,2	51,7	47,3	44,3	41,4	38,9	34,8	34,1	32,3	31,9	30,4
B	Scénář s kapacitním mechanismem	Mt	99,5	92,9	84,8	76,1	68,7	62,4	51,7	47,5	43,5	40,3	38,3	34,3	33,4	31,7	31,3	29,9
C= B–A	Rozdíl	Mt	0,2	0,3	0,5	0,1	0,0	0,2	0,0	0,1	–0,9	–1,1	–0,6	–0,5	–0,7	–0,7	–0,7	–0,5

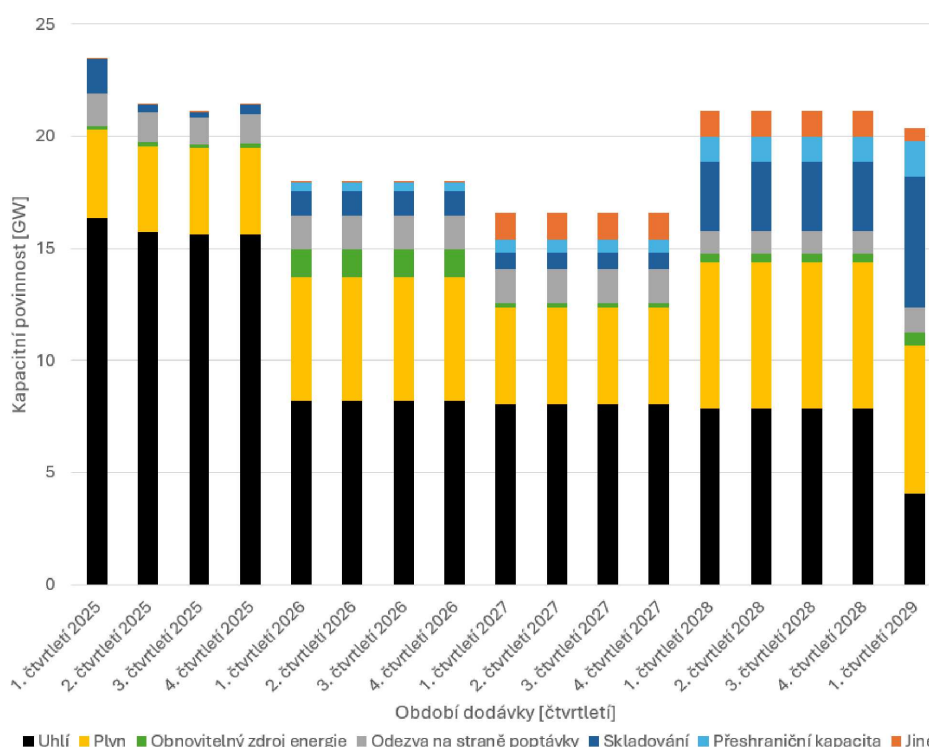
Zdroj: údaje provozovatele přenosové soustavy Polskie Sieci Elektroenergetyczne shromážděné pro přípravu vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti

- (61) Polsko dospělo k závěru, že výjimka by měla na emise v odvětví výroby elektřiny v centrálně nasazovaných výrobních jednotkách velmi omezený dopad, neboť objem jednotek, na něž se výjimka vztahuje a které jsou potenciálně způsobitelné pro smlouvy o kapacitě prostřednictvím doplňujících aukcí, by byl omezen na nezbytné minimum. Na druhou stranu, jak je podrobně uvedeno v oddíle 3.3.2 níže, Polsko tvrdí, že výjimka by vytvořila stabilnější tržní podmínky pro investiční rozhodnutí týkající se odezvy na straně poptávky, skladování a energií z obnovitelných zdrojů, což by usnadnilo rychlejší snižování emisí v pozdějších letech (a ve střednědobém horizontu). Z tohoto důvodu Polsko rovněž tvrdí, že v základním scénáři jsou úrovně emisí od roku 2033 do roku 2040 vyšší, a to v důsledku méně příznivých tržních podmínek pro nové investice.

3.3.2 Dopad na transformaci energetiky

- (62) Polsko používá oba scénáře předložené ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti (viz 48. bod odůvodnění výše) rovněž jako základ pro posouzení dopadu výjimky na cíle v oblasti transformace energetiky, tj. na přechod na energii z obnovitelných zdrojů, větší flexibilitu, ukládání energie, elektromobilitu a odezvu na straně poptávky.
- (63) Tato srovnávací analýza ukazuje, že výjimka může dočasně zachovat mírně vyšší objem výrobních jednotek s vyššími emisemi. Podle Polska by se však ve střednědobém horizontu (ve 30. letech 21. století) ve scénáři s kapacitním mechanismem oproti základnímu scénáři zrychlilo postupné vyřazování jednotek s vysokými emisemi.
- (64) Podle Polska by zavedení výjimky minimalizovalo riziko, že nebude splněna norma spolehlivosti, a snížilo by kolísání cen. To by vytvořilo stabilnější a předvídatelnější tržní podmínky, které by podpořily investice do flexibilní kapacity, jako jsou skladovací jednotky a nové jednotky regulovatelné podle poptávky, kapacita obnovitelných zdrojů energie a elektromobilita, což by v konečném důsledku vedlo k tomu, že uhelné jednotky již nebudou nezbytné pro zachování normy spolehlivosti. Polsko rovněž tvrdí, že v případě neexistence výjimky by stávající regulovatelné a flexibilní jednotky (tj. jednotky odezvy na straně poptávky a jednotky pro ukládání energie) musely fungovat velmi často a kvůli velkým nedostatkům v soustavě by nemusely být schopny plnit své povinnosti v rámci pravidel stávajících kapacitních mechanismů, čímž by hrozilo, že budou čelit sankcím. To by odrazovalo od investic do čistých flexibilních technologií a jejich účasti na kapacitním trhu.
- (65) Graf 1 a tabulka 9 níže ukazují technologie nasazované jednotkami, které budou vybrány v rámci stávajícího kapacitního mechanismu prostřednictvím primárních aukcí na období dodávky do roku 2029.

Graf 1

Tabulka 9

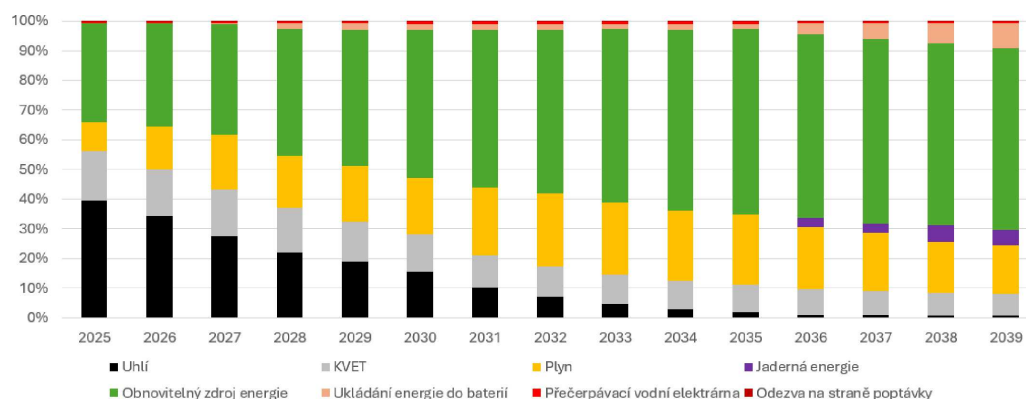
	Uhlí	Plyn	Obnovitelný zdroj energie	Odezva na straně poptávky	Skladování	Přeshraniční kapacita	Jiné
1. čtvrtletí 2025	16,37	3,91	0,18	1,45	1,53	0,00	0,05
2. čtvrtletí 2025	15,70	3,83	0,18	1,36	0,36	0,00	0,05
3. čtvrtletí 2025	15,65	3,82	0,16	1,18	0,28	0,00	0,05
4. čtvrtletí 2025	15,65	3,83	0,18	1,32	0,43	0,00	0,05
1. čtvrtletí 2026	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2. čtvrtletí 2026	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
3. čtvrtletí 2026	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
4. čtvrtletí 2026	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
1. čtvrtletí 2027	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2. čtvrtletí 2027	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
3. čtvrtletí 2027	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
4. čtvrtletí 2027	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
1. čtvrtletí 2028	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2. čtvrtletí 2028	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
3. čtvrtletí 2028	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
4. čtvrtletí 2028	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
1. čtvrtletí 2029	4,05	6,60	0,57	1,11	5,87	1,58	0,58

Zdroj: Ministerstvo klimatu a životního prostředí, Polsko

- (66) Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti zahrnuje předpoklady pro období 2025–2040 týkající se vývoje obnovitelných zdrojů energie, řešení pro ukládání energie, zdrojů energie regulovatelných podle poptávky a využívajících paliva s nízkými nebo nulovými emisemi, zařízení pro odezvu na straně poptávky, elektromobility a dalších odvětví. Jejich předpokládané nasazení se v průběhu času ve scénáři s kapacitním mechanismem výrazně zvyšuje, jak ukazuje graf 2 níže, zatímco podíl uhlí se po skončení platnosti výjimky výrazně sníží (ze 40 % v roce 2025 na 20 % v roce 2029). V následujících letech se tržní podíl výroby elektřiny založené na spalování uhlí dále snižuje. Důvodem je i skončení platnosti dlouhodobých smluv uzavřených s uhelnými zařízeními v rámci kapacitního mechanismu před 31. prosincem 2019 (viz 7. bod odůvodnění výše).

Graf 2

Podíl technologií na výrobě elektřiny ve scénáři s kapacitním mechanismem ⁽¹⁸⁾

Zdroj: údaje provozovatele přenosové soustavy *Polskie Sieci Elektroenergetyczne* shromážděné pro přípravu vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti

⁽¹⁸⁾ Uhelné kapacity ve skladbě zdrojů pro výrobu elektrické energie po skončení platnosti výjimky jsou stávající kapacity, které byly nasmlouvány prostřednictvím víceletých dohod před 31. prosincem 2019 v rámci stávajícího kapacitního mechanismu.

3.3.3 Posouzení překážek pro investice

- (67) V květnu a červnu 2024 provedlo polské Ministerstvo klimatu a životního prostředí průzkum mezi účastníky trhu s elektřinou⁽¹⁹⁾, aby posoudilo jejich názory na stupeň rozvoje trhu s elektřinou a fungování kapacitního trhu.
- (68) Na základě výsledků průzkumu ministerstvo mimo jiné identifikovalo následující překážky a oblasti, u kterých je třeba zvážit regulační změny:
- změny k větší flexibilitě v elektrizační soustavě, včetně podpory služeb flexibility, smluv s dynamickým určováním ceny a služeb systému vyrovnávání a lepší integrace obnovitelných zdrojů energie;
 - nedostatek opatření k zajištění vhodného rozpětí cen elektřiny a k ochraně konečných zákazníků před vysokými cenami energie v souvislosti s fungováním velkoobchodního trhu.
- (69) Podle účastníků je administrativní proces schvalování investic do síťové infrastruktury zdoluhavý a složitý. Nedostatečné přijetí ze strany veřejnosti vytváří zbytečné překážky pro investice do infrastruktury. Vnější kapitál, včetně dluhového financování, je nezbytný k tomu, aby se investoři mohli rozhodnout zahájit investice, neboť náklady na projekty v odvětví energetiky stále rostou.
- (70) V roce 2024 provedl polský vnitrostátní regulační orgán průzkum s cílem shromáždit názory účastníků trhu s energií, jakož i návrhy na možné změny stávajícího kapacitního mechanismu Polska. Výsledky průzkumu identifikovaly několik faktorů, které možná ovlivnily výsledky aukcí na kapacitním trhu pro období dodávky začínající po 1. červenci 2025. Jsou jimi:
- omezená schopnost zajistit financování z finančních trhů na modernizaci stávajících výrobních jednotek a rozvoj nových výrobních jednotek využívajících fosilní paliva;
 - významný dopad celosvětového vývoje, např. pandemie COVID-19, geopolitických podmínek (narušení dodávek polotovarů, materiálů a surovin z regionů postižených válečnými nebo teroristickými hrozbami) a makroekonomických problémů (postupné prohlubování krize a prudký nárůst inflace), které negativně ovlivnily náklady na získávání kapitálu;
 - složité a zdoluhavé administrativní postupy související se získáváním rozhodnutí o umístění, environmentálních rozhodnutí a stavebních povolení.
- (71) Podle Polska současná pravidla trhu a rámec upravující fungování stávajícího kapacitního mechanismu nebrání rozvoji skladování a odezvy na straně poptávky ve stávajícím kapacitním mechanismu. Primárním faktorem ovlivňujícím rozvoj těchto kapacit je podle Polska ekonomická životaschopnost jejich jednotek. Současné a předpokládané příjmy z trhu s energií a z podpůrných služeb se zdají být nedostatečné k pokrytí nákladů a zaručení uspokojivého ziskového rozpětí.

3.3.4 Plán přechodu od účasti kapacity s emisemi vyššími než je mezní hodnota emisí v kapacitních mechanismech

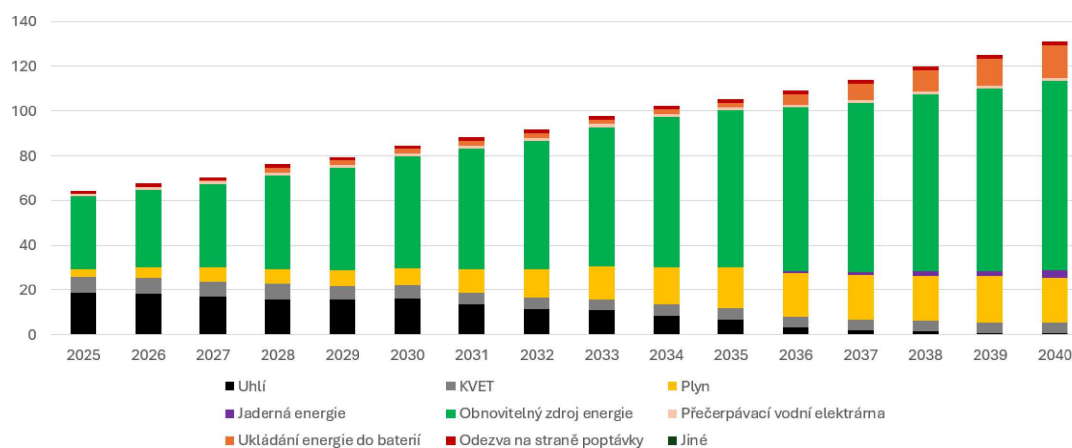
- (72) Jak vyžaduje čl. 64 odst. 2d nařízení o elektřině, k žádosti je přiložen plán s milníky pro přechod od účasti uhlí ve stávajícím kapacitním mechanismu ke dni skončení platnosti požadované výjimky, včetně plánu na pořízení nezbytné náhradní kapacity. V těchto dokumentech Polsko rovněž předkládá opatření k řešení regulačních a investičních překážek uvedených v 67. až 71. bodě odůvodnění.

⁽¹⁹⁾ Polsko konstatuje, že průzkum byl otevřen všem účastníkům trhu. Zúčastnilo se ho více než 120 subjektů zastupujících výrobní elektřiny, dodavatele, provozovatele, agregátory, odběratele elektřiny (včetně průmyslových) a další.

- (73) Z důvodů uvedených v 59. a 64. bodě odůvodnění Polsko tvrdí, že výjimka může v krátkodobém horizontu dočasně vést k mírně pomalejšímu přechodu od uhelných jednotek na kapacitní trh, ale ve střednědobém horizontu by vytvořila příznivější podmínky pro investice do náhradní kapacity. Kromě toho, pokud bude požadovaná výjimka udělena, nebudou výrobní jednotky založené na spalování uhlí již schopny konkurovat nízkoe emisním jednotkám ve stávajícím kapacitním mechanismu po 31. prosinci 2028, kdy skončí platnost požadované výjimky. Očekává se proto, že potenciální objem uhelných jednotek, které by byly ekonomicky životaschopné na trhu s energií, bude velmi omezený, a to z důvodu chybějících finančních pobídek, vysokých nákladů na provoz a údržbu, nízkého počtu provozních hodin a odpovídajících nízkých příjmů a konce jejich technické životnosti⁽²⁰⁾.
- (74) Polsko mezi lety 2025 a 2028 neočekává žádné významné tržní investice, kromě investic, které dostávají veřejnou podporu, jak je uvedeno v 77. až 81. bodě odůvodnění, neboť nové jednotky nemohou být v tomto období včas uvedeny do provozu. To je dáno zejména jejich dobou realizace a skutečností, že dosud neuzavřely smlouvy o připojení a ne získaly environmentální povolení.
- (75) Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti poskytuje odhady náhradní kapacity, která by musela být instalována, aby byla v soustavě nahrazena výroba elektrické energie z uhlí⁽²¹⁾, včetně orientační vnitrostátní trajektorie pro celkový podíl energie z obnovitelných zdrojů. V grafu 3 níže je uveden přehled polského plánu s milníky pro přechod od účasti uhlí ve stávajícím kapacitním mechanismu ke dni skončení platnosti požadované výjimky.

Graf 3

Instalovaný výkon technologií pro výrobu elektřiny ve scénáři s kapacitním mechanismem. Všechny hodnoty jsou vyjádřeny v GW.

Zdroj: vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti

- (76) Aby Polsko milníky splnilo, uplatní prováděcí plán (viz 82. bod odůvodnění) a provede další reformy právních předpisů (viz 83. až 85. bod odůvodnění). Polsko dále očekává, že nezbytnou náhradní kapacitu získá prostřednictvím stávajícího kapacitního mechanismu (viz 77. až 80. bod odůvodnění) a dalších režimů podpory (viz 81. bod odůvodnění). Některé milníky pro získání potřebné náhradní kapacity již byly splněny: nové kapacity regulovatelné podle poptávky budou v provozu před skončením platnosti výjimky, jak ukazují výsledky primárních aukcí pro období dodávky od roku 2026 do roku 2029 (viz 77., 78. a 80. bod odůvodnění).

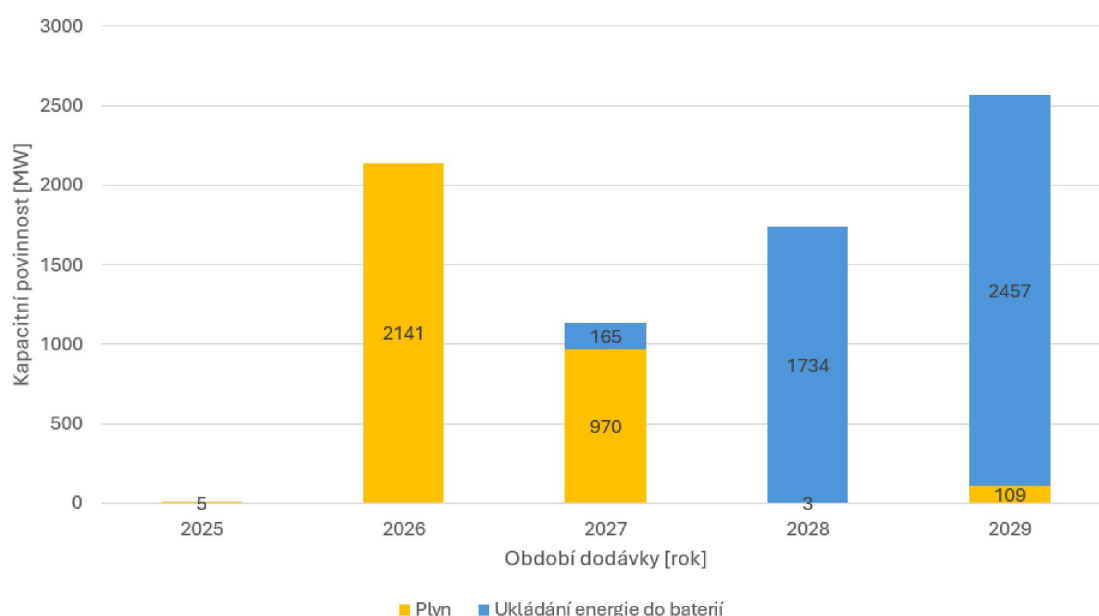
⁽²⁰⁾ V grafech 2 a 3 tohoto rozhodnutí se zdá, že v období 2028–2030 dojde ve srovnání s předchozími roky ke snížení uhelné kapacity pouze v omezené míře. Je tomu tak proto, že uhelné kapacity ve skladbě zdrojů pro výrobu elektrické energie po skončení platnosti výjimky jsou stávající kapacity, které byly nasmlouvány prostřednictvím víceletých dohod před 31. prosincem 2019 v rámci stávajícího kapacitního mechanismu.

⁽²¹⁾ Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti předpokládá, že tyto kapacity budou získány prostřednictvím nových, stávajících nebo plánovaných režimů podpory a prostřednictvím tržně založených projektů.

- (77) V období 2026–2028 vykazuje vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti nárůst kapacity zemního plynu přibližně o 3 GW a nárůst nových jednotek pro ukládání energie do baterií přibližně o 2 GW. V rámci primárních aukcí uzavřených pro roky dodání 2026 a 2027 bylo získáno více než 3,1 GW nových plynem poháněných jednotek. Pro rok dodání 2028 bylo získáno více než 1,7 GW nové skladovací kapacity baterií. Výsledky hlavní aukce za rok dodání 2029 provedené po zveřejnění vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti naznačují, že celkové množství skladovací kapacity dosáhne v roce 2029 až 6 GW, což přesahuje projekce vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti.
- (78) Graf 4 ukazuje objemy kapacitních povinností ⁽²²⁾ pro nové kapacity plynu a skladovací kapacity pořízené v rámci stávajícího kapacitního mechanismu do roku 2029.

Graf 4

Nové kapacitní povinnosti sjednané prostřednictvím aukcí, které již byly uzavřeny

Zdroj: Ministerstvo klimatu a životního prostředí, Polsko

- (79) Očekává se, že instalovaný výkon obnovitelných zdrojů energie vzroste do roku 2028 o téměř 10 GW a do roku 2030 o dalších 8 GW. Kromě toho se mezi lety 2031 a 2040 očekává více než 12,5 GW plynem poháněných jednotek, 12,5 GW ukládání energie do baterií, téměř 35 GW obnovitelných zdrojů energie a 3,3 GW jaderných elektráren (ve scénáři s kapacitním mechanismem). Polsko uvádí, že hodnoty uvedené ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti jsou v souladu se stávajícími a plánovanými režimy pro obnovitelné zdroje energie a že podíl energie z obnovitelných zdrojů na složce týkající se elektřiny v orientační vnitrostátní trajektorii pro celkový podíl energie z obnovitelných zdrojů bude splněn.
- (80) Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti rovněž předpokládá, že se rozšíří odezvy na straně poptávky. Explicitní kapacita odezvy na straně poptávky získaná v rámci stávajícího kapacitního mechanismu dosáhne do roku 2029 hodnoty 1 600 MW a poté na této úrovni zůstane stabilní. Kromě explicitní odezvy na straně poptávky se v následujících letech posuzování postupně zvýší implicitní odezva na straně poptávky. Tato implicitní odezva na straně poptávky zahrnuje flexibilitu vyplývající z výroby vodíku, z elektrických vozidel a ze systémů výroby tepla z elektřiny. Do roku 2030 umožní implicitní odezva na straně poptávky přesun přibližně 500 MW, což do roku 2033 vzroste na přibližně 3 000 MW a poté bude dále růst. Dohromady tyto mechanismy umožní přesun až 20 % domácí poptávky ze špičky do období nižších cen.
- (81) Kromě opatření popsanych v 76. bodě odůvodnění plánuje Polsko i nadále podporovat zavádění nízkoemisních zařízení. Hlavními režimy podpory jsou:
- režim výstavby a provozu nové jaderné elektrárny o výkonu až 3 750 MW, jejíž provoz je naplánován na druhou polovinu 30. let 21. století ⁽²³⁾;

⁽²²⁾ Kapacitní povinnost je nižší než instalovaný výkon jednotek, což jsou jednotky, u nichž se očekává, že se každý rok objeví na trhu.

⁽²³⁾ Státní podpora SA.109707 (2024/C) (ex 2024/N) – opatření podpory Polska pro první jadernou elektrárnu v Polsku.

- režim na podporu zavedení nových vysoce účinných kogeneračních jednotek s celkovým instalovaným výkonem 5 100 MW do roku 2028, což umožní, aby byly kotle centrálního zásobování teplem z uhlí nahrazeny kogeneračními jednotkami, které využívají především zemní plyn ⁽²⁴⁾;
 - režimy pro obnovitelné zdroje energie na podporu (mimo jiné) instalování 3 000 MW větrné energie na pevnině, 9 000 MW solární energie (PV), 180 MW vodní energie, 300 MW zemědělského bioplynu, 660 MW zařízení na biomasu a bioplyn (v letech 2022–2027) ⁽²⁵⁾ a až 10,9 GW větrné energie na moři (v letech 2025–2028) ⁽²⁶⁾;
 - přibližně 3 100 GW biomethanu ročně, což bude vyžadovat výstavbu přibližně 50 zařízení, přičemž každé zařízení vyrobí v průměru 2,8 MW elektřiny ⁽²⁷⁾.
- (82) Pokud jde o regulační opatření, Polsko bude pokračovat v naplňování svého prováděcího plánu, který obsahuje reformy trhu s elektřinou v pěti oblastech: vyrovnávací trh, odezva na straně poptávky, maloobchodní trh, rozšíření elektrizační soustavy a přeshraniční propojení a omezení pro přidělování. Od přijetí prováděcího plánu Polsko tržní reformy provádí průběžně a o pokroku v jejich provádění informovalo ve čtyřech monitorovacích zprávách. Probíhají například některé investiční projekty (např. druhý úsek vedení mezi místy Mikułowa a Świebodzice (400 kV) a probíhá zavádění inteligentních měřičů, aby byl splněn cíl plánu dosáhnout do roku 2028 80 % konečných odběratelů.
- (83) Kromě reforem oznámených v rámci prováděcího plánu navrhuje polské orgány regulační reformy v odvětví obnovitelných zdrojů energie a změny regulačního rámce pro připojení k elektrizační soustavě s cílem řešit regulační a investiční překážky uvedené v oddíle 3.3.3.
- (84) Pokud jde o odvětví obnovitelných zdrojů energie, hlavní plánovaná opatření mají za cíl zvýšit přitažlivost čistého účtování pro prozumenty, urychlit povolovací postup, zrušit „pravidlo 10H“ (které stanoví, že minimální vzdálenost větrné elektrárny od obytných budov musí být desetinásobkem výšky větrné turbíny), podpořit připojení mikrozařízení se skladováním elektřiny k distribuční soustavě a urychlit a zefektivnit provádění investic do větrných parků na moři. Polsko očekává, že tato opatření provede v roce 2025.
- (85) Pokud jde o připojení k elektrizační soustavě, Polsko hodlá zlepšit plánování rozvoje přenosových a distribučních sítí a zvýšit počet zařízení, která lze připojit, a to zavedením zjednodušených postupů. To zahrnuje zřízení centralizovaných online platform s pravidelně aktualizovanými informacemi o předložených žádostech a stavu jejich zpracování nebo o dostupných kapacitách pro připojení k soustavě, jakož i zahrnutí povinnosti dosáhnout milníků do dohod o připojení. Polsko očekává, že tato opatření provede v roce 2025.
- (86) Kromě toho, jak je rovněž uvedeno v plánu s milníky (viz graf 3 v 75. bodě odůvodnění), po skončení platnosti výjimky bude Polsko i nadále zajišťovat, aby kapacita pro výrobu elektrické energie z uhlí byla postupně nahrazována kapacitou s nižšími emisemi. Tato kapacita bude získána, nebo je v procesu získávání, prostřednictvím stávajícího kapacitního mechanismu a dalších režimů podpory a bude začleněna do soustavy za tržních podmínek. Polsko bude zároveň pokračovat v provádění reforem podrobně popsanych v prováděcím plánu ⁽²⁸⁾ a dalších regulačních opatření uvedených v 83. bodě odůvodnění s cílem vytvořit příznivé tržní podmínky pro veřejné i soukromé investice.

⁽²⁴⁾ Státní podpora SA.51192 (2019/N) – Polsko – podpora kombinované výroby tepla a elektřiny a státní podpora; SA.52530 (2019/N) – Polsko – snížení poplatků za kombinovanou výrobu tepla a elektřiny pro energeticky náročné uživatele.

⁽²⁵⁾ Státní podpora SA.64713 (2021/N) – Polsko – prodloužení režimu podpory pro obnovitelné zdroje energie.

⁽²⁶⁾ Státní podpora SA.55940 (2021/N) – polský režim větrné energie na moři.

⁽²⁷⁾ Navrhovaná řešení budou podléhat schválení státní podpory Komisí.

⁽²⁸⁾ Dostupné na adrese <https://circabc.europa.eu/ui/group/8f5f9424-a7ef-4dbf-b914-1af1d12ff5d2/library/6184db18-c5ad-4c82-a2d3-1d2564e1a7a7/details>.

4. PŘIPOMÍNKY OBDRŽENÉ BĚHEM VEŘEJNÝCH KONZULTACÍ

- (87) Jak je uvedeno ve 3. bodě odůvodnění, Komise uspořádala k žádosti veřejnou konzultaci, která probíhala od 14. února 2025 do 17. března 2025. Byla předložena jedna připomínka.
- (88) Respondent poznamenává, že účast zahraničních zdrojů na aukcích v rámci stávajícího kapacitního mechanismu je určována vnitrostátním posouzením zdrojové přiměřenosti. S odkazem na stanovisko agentury ACER uvedené v oddíle 3.2.3 tohoto rozhodnutí respondent tvrdí, že vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti podceňuje podíl zahraničních zdrojů potřebných k uspokojení polské poptávky. V důsledku toho se mohou zahraniční kapacity účastnit aukcí pouze v omezeném rozsahu.
- (89) Respondent zejména tvrdí, že Polsko pro stanovení objemu doplňujících aukcí používá vzorec (viz 35. bod odůvodnění výše), který by mohl vést k zabránění účasti zahraničních zdrojů na aukcích.
- (90) V reakci na tato tvrzení Polsko konstatuje, že jednotky nacházející se v synchronně propojené zóně jsou způsobilé k účasti na hlavní aukci pro rok dodání 2027 a pro následující roky, jakož i na dodatečných aukcích pro rok dodání 2025 a pro následující roky. Zahraniční jednotky jsou způsobilé k uzavírání jednoletých smluv.
- (91) Pokud jde o doplňující aukce, Polsko potvrzuje, že objem zahraniční kapacity, která se může účastnit, je stanoven v souladu s parametry uvedenými v 10. a 35. bodě odůvodnění výše.
- (92) Polsko objasňuje, že tyto parametry odrážejí účel doplňujících aukcí, tj. získat chybějící kapacitu, spíše než podruhé sjednat stejnou kapacitu, která již byla zajištěna v předchozích aukcích pro stejné období dodávky. V opačném případě by byla překročena maximální hodnota vstupní kapacity a objem nabízený pro přeshraniční účast by byl vyšší než objem, který může přispět k přiměřenosti polské elektrizační soustavy.
- (93) V neposlední řadě Polsko konstatuje, že na doplňující aukci konané pro druhou polovinu roku 2025 byla pro zahraniční účast k dispozici celá kapacita, tj. 1 169 MW pro synchronně propojenou oblast, 365 MW pro Litvu a 593 MW pro Švédsko.

5. POSOUZENÍ POŽADOVANÉ VÝJIMKY

5.1 Právní základ

- (94) V souladu s čl. 64 odst. 2b, 2c a 2d nařízení o elektřině lze udělit výjimku z čl. 22 odst. 4 písm. b) uvedeného nařízení, pokud jsou splněny podmínky v něm stanovené.

5.2 Ustanovení čl. 64 odst. 2b nařízení o elektřině

- (95) Podle čl. 64 odst. 2b nařízení o elektřině „mohou členské státy požádat, aby výrobní kapacita s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 550 g na kWh elektřiny a s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 350 kg na instalovaný kW elektrického výkonu v ročním průměru, která zahájila komerční výrobu před 4. červencem 2019, byla – s výhradou dodržení ustanovení článků 107 a 108 Smlouvy o fungování EU –, výjimečně zařazována nebo obdržela platby či závazky k dalším platbám po 1. červenci 2025 v rámci kapacitního mechanismu schváleného Komisí před 4. červencem 2019“.
- (96) Požadovaná výjimka by se vztahovala na stávající zařízení, která překračují mezní hodnotu emisí. Tyto elektrárny by byly výjimečně zařazovány nebo by obdržely platby nebo závazky k dalším platbám po 1. červenci 2025 (viz 27. bod odůvodnění) v rámci stávajícího kapacitního mechanismu, který Komise schválila v únoru 2018 podle pravidel státní podpory (viz 5. bod odůvodnění).
- (97) Tímto rozhodnutím není dotčeno posouzení souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU.
- (98) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem jsou požadavky podle čl. 64 odst. 2b nařízení o elektřině splněny.

5.3 Ustanovení čl. 64 odst. 2c nařízení o elektřině

- (99) Podle čl. 64 odst. 2c nařízení o elektřině „Komise posoudí dopad žádosti uvedené v odstavci 2b z hlediska emisí skleníkových plynů. Komise může udělit výjimku po posouzení zprávy uvedené v odstavci 2d za předpokladu, že jsou splněny tyto podmínky:
- a) členský stát provedl dne 4. července 2019 nebo později soutěžní nabídkové řízení podle článku 22 a na dodací období po 1. červenci 2025, jehož cílem je maximalizovat účast poskytovatelů kapacity, kteří splňují požadavky čl. 22 odst. 4;
 - b) objem kapacity nabízené v soutěžním nabídkovém řízení podle písmene a) tohoto odstavce není dostatečný k vyřešení potíží s přiměřeností zjištěných podle čl. 20 odst. 1 pro období dodávky, na něž se nabídkové řízení vztahuje;
 - c) výrobní kapacita s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 550 g na kWh elektřiny je zařazena nebo obdrží platby či závazky k dalším platbám na období nepřesahující jeden rok a na dodací období, které nepřekračuje dobu trvání výjimky, a je pořízena prostřednictvím dalšího procesu zadávání veřejných zakázek, jenž splňuje všechny požadavky uvedené v článku 22, s výjimkou požadavků stanovených v odst. 4 písm. b) uvedeného článku a pouze pro takový objem kapacity, jenž je nezbytný k vyřešení potíží s přiměřeností uvedených v písmenu b) tohoto odstavce.

Výjimka podle tohoto odstavce může být uplatňována do 31. prosince 2028 za předpokladu, že podmínky v ní stanovené jsou splněny po celou dobu trvání výjimky.“

5.3.1 Čl. 64 odst. 2c písm. a): Primární dražební procesy (hlavní a dodatečné aukce)

- (100) Polsko po 31. prosinci 2019 uskutečnilo primární aukce pro období dodávky po 1. červenci 2025 (viz 22. a 26. bod odůvodnění).

Maximalizovaná účast poskytovatelů kapacity, kteří splňují mezní hodnoty emisí, na primárních aukcích

- (101) Tyto primární aukce byly otevřeny účasti stávajících a nových výrobců, provozovatelů odezvy strany poptávky a provozovatelů skladovacích zařízení nacházejících se v Polsku a v sousedních členských státech (viz 10. bod odůvodnění) a po 31. prosinci 2019 bránily účasti stávajících zařízení, která nesplňovala mezní hodnotu emisí (viz 8. bod odůvodnění).
- (102) Kapacitní jednotky, které splňovaly mezní hodnotu emisí, v primárních dražebních procesech nesoutěžily s jednotkami, které mezní hodnotu emisí nesplňovaly. Kromě toho mohly kapacitní jednotky, které splňovaly mezní hodnotu emisí, získat dlouhodobější smlouvy ve srovnání s jednotkami účastnicími se dodatečných nebo doplňujících aukcí, pro něž je maximální doba trvání smlouvy jeden rok.
- (103) Ekologický bonus uvedený v 17. bodě odůvodnění vytváří dodatečnou pobídku pro nízkouhlíkovou kapacitu k účasti na primárních aukcích. Při rovnosti nabídek mají poskytovatelé kapacity s nižšími emisními faktory jasnou výhodu oproti těm s vyššími emisními faktory a kapacita s emisemi nižšími než 450 g CO₂/MWh může získat ještě delší smlouvy než ty uzavírané s jinými poskytovateli kapacity.
- (104) Primární aukce, které se již konaly pro roky dodání 2025 až 2029, vedly ke hmatatelnému nárůstu smluvní kapacity splňující mezní hodnotu emisí (např. jednotek pro ukládání energie do baterií a plynem poháněných jednotek) (viz 78. bod odůvodnění).
- (105) Kapacitní jednotky, které splňují mezní hodnotu emisí, budou rovněž způsobilé k účasti na doplňujících aukcích (viz 32. bod odůvodnění výše). Tyto aukce se uskuteční pouze v případě, že primární aukce neuspějí se zajištěním takového objemu kapacity, který je nezbytný k řešení potíží se zdrojovou přiměřeností (viz 27. bod odůvodnění).

- (106) S ohledem na výše uvedené skutečnosti lze dospět k závěru, že Polsko po 31. prosinci 2019 uskutečnilo několik soutěžních nabídkových řízení na období dodávky po 1. červenci 2025, jejichž cílem je maximalizovat účast poskytovatelů kapacity, kteří splňují požadavky čl. 22 odst. 4 nařízení o elektřině.

Soulad primárních aukcí s článkem 22 nařízení o elektřině

- (107) Komise schválila koncepci polského kapacitního mechanismu ve svém rozhodnutí o státní podpoře ze dne 7. února 2018. Ve 108. až 120. bodě odůvodnění níže se posuzuje, zda je primární aukce v souladu s článkem 22 nařízení o elektřině.
- (108) Ustanovení čl. 22 odst. 1 nařízení o elektřině stanoví zvláštní koncepční prvky, které musí splňovat každý kapacitní mechanismus⁽²⁹⁾, zatímco čl. 22 odst. 3 stanoví zvláštní požadavky na kapacitní mechanismy, jež nemají podobu strategických rezerv, jako je stávající kapacitní mechanismus.
- (109) Ustanovení čl. 22 odst. 1 písm. g) a h) nařízení o elektřině stanoví, že technické podmínky pro účast poskytovatelů kapacity musí být stanoveny před procesem výběru a že kapacitní mechanismus musí být otevřen účasti všech zdrojů, které jsou schopny poskytnout požadovaný technický výkon, včetně ukládání energie a řízení poptávky. Požadavky na předběžnou kvalifikaci pro soutěžní nabídková řízení prováděná po 31. prosinci 2019 byly stanoveny před procesem výběru (viz 11. bod odůvodnění) a procesy byly otevřeny účasti stávajících a nových výrobců, provozovatelů odezvy strany poptávky a provozovatelů skladovacích zařízení, kteří se nacházejí v Polsku, a zahraniční kapacity (viz 10. bod odůvodnění). Kromě toho pravidla způsobilosti (viz 10. bod odůvodnění), doba realizace (viz 12. bod odůvodnění) a doba platnosti smluv (viz 15., 16. a 18. bod odůvodnění) zohledňují specifika potenciálních poskytovatelů kapacity s cílem zajistit rovné podmínky pro různé technologie a nové a stávající kapacity.
- (110) Ustanovení čl. 22 odst. 1 písm. d) a f) nařízení o elektřině stanoví, že poskytovatelé kapacity musí být vybíráni v transparentním, nediskriminačním a konkurenčním řízení a že jejich odměna musí být stanovována konkurenčním postupem. V rámci stávajícího kapacitního mechanismu jsou poskytovatelé kapacity vybíráni prostřednictvím aukcí. Parametry aukcí jsou veřejně dostupné a jsou stanoveny s dostatečným předstihem před konáním aukcí (viz 11. a 13. bod odůvodnění). Kritéria způsobilosti a další prvky koncepce uvedené v 11. a 13. bodě odůvodnění zajišťují, že aukce jsou nediskriminační a konkurenční. Jde o aukce s klesající vyvolávací cenou, ve kterých všechny vítězné jednotky obdrží stejnou cenu a které se ukončují ve chvíli, kdy je nalezena nejnižší cena, při které poptávka odpovídá nabídce (viz 13. bod odůvodnění).
- (111) Ustanovení čl. 22 odst. 1 písm. b) nařízení o elektřině stanoví, že kapacitní mechanismy nesmějí neoprávněně narušovat trh ani omezovat obchod mezi zónami. Stávající kapacitní mechanismus odměňuje pouze dostupnost, a nikoli skutečně vyrobenou elektřinu (viz 9. bod odůvodnění), a proces konkurenčního přidělování zajišťuje, že příjmy z kapacitního trhu jsou omezeny na nezbytné minimum a umožňují velkoobchodnímu trhu zasílat vhodné cenové a investiční signály. Kromě toho je soutěžní nabídkové řízení otevřené a nediskriminační (viz 11. a 13. bod odůvodnění).
- (112) Podle čl. 22 odst. 1 písm. e) a i) nařízení o elektřině musí kapacitní mechanismy poskytovat poskytovatelům kapacity pobídky, aby byli k dispozici v době, kdy se očekává kritická situace v soustavě, a ukládat vhodné sankce poskytovatelům kapacity, kteří nejsou k dispozici v době, kdy se očekává kritická situace v soustavě.
- (113) V rámci stávajícího kapacitního mechanismu se provádějí platby s cílem zajistit, aby poskytovatelé kapacity byli k dispozici v době, kdy se očekává kritická situace v soustavě, a v případě, že nejsou k dispozici, se ukládají sankce (viz 9. a 20. bod odůvodnění).

⁽²⁹⁾ Podle uvedeného článku kapacitní mechanismus: b) nesmí narušovat neoprávněně trh ani omezovat obchod mezi zónami; c) nesmí překračovat rámec toho, co je nezbytné k řešení potíží se zdrojovou přiměřeností; d) musí vybírat poskytovatele kapacity v transparentním, nediskriminačním a konkurenčním řízení; e) musí poskytovat poskytovatelům kapacity pobídky, aby byli k dispozici v době, kdy se očekává kritická situace v soustavě; f) musí zajišťovat, aby byla odměna stanovována konkurenčním postupem; g) musí stanovit technické podmínky pro účast poskytovatelů kapacity před procesem výběru; h) musí být otevřený účasti všech zdrojů, které jsou schopny poskytnout požadovaný technický výkon, včetně ukládání energie a řízení poptávky; a i) musí ukládat vhodné sankce poskytovatelům kapacity, kteří nejsou k dispozici v době, kdy se očekává kritická situace v soustavě.

- (114) Ustanovení čl. 22 odst. 1 písm. c) nařízení o elektřině stanoví, že kapacitní mechanismus nesmí překračovat rámec toho, co je nezbytné k řešení potíží se zdrojovou přiměřeností. Metodika popsaná ve 14. bodě odůvodnění výše zajišťuje splnění tohoto požadavku, protože: a) potíže se zdrojovou přiměřeností se určují na základě ochoty spotřebitelů platit za kapacitu (příčemž objem kapacity, která má být vydražena, je stanoven normou spolehlivosti) a b) objem kapacity potřebný k řešení potíží se zdrojovou přiměřeností je stanoven s ohledem na pravděpodobnou dostupnost kapacity na základě návrhu PPS a se zapojením národního regulačního orgánu.
- (115) Pokud jde o soulad s čl. 22 odst. 3 nařízení o elektřině, Komise konstatuje, že konkurenční povaha procesu přidělování (viz 10., 11. a 13. bod odůvodnění) a koncepce křivky aukce (viz 14. bod odůvodnění) zajišťují, aby dražební zúčtovací cena klesla na nulu, pokud je na trhu dostatečná kapacita, jak je požadováno v písmenu a). Stávající mechanismus navíc zahrnuje sekundární trh s cílem zajistit, aby byly kapacitní povinnosti přenositelné mezi způsobilými poskytovateli kapacity v souladu s písmenem c). Požadavek uvedený v písmenu b), totiž že kapacitní mechanismus musí odměňovat zúčastněné zdroje pouze za jejich dostupnost a zajistit, aby tato odměna neovlivnila rozhodnutí poskytovatele kapacity, zda vyrábět, či nikoli, je splněn z důvodů uvedených ve 113. bodě odůvodnění.
- (116) Z důvodů popsaných ve výše uvedených bodech odůvodnění jsou primární aukce v souladu s čl. 22 odst. 1 a 3 nařízení o elektřině.
- (117) Ustanovení čl. 22 odst. 4 nařízení o elektřině stanoví požadavky na mezní hodnotu emisí a mezní hodnotu uhlíkového rozpočtu. Polsko zavedlo mezní hodnotu emisí a zabránilo účasti stávajících zařízení s emisemi vyššími, než je mezní hodnota emisí, na aukcích konaných po 31. prosinci 2019 (viz 8. bod odůvodnění). Primární aukce pořádané po 31. prosinci 2019 a pro roky dodání po roce 2025 jsou proto v souladu s čl. 22 odst. 4 nařízení o elektřině.
- (118) Ustanovení čl. 22 odst. 5 nařízení o elektřině stanoví, že souladem s kapitolou IV nařízení o elektřině nejsou dotčeny závazky či smlouvy uzavřené do 31. prosince 2019.
- (119) Komise konstatuje, že víceleté smlouvy o kapacitě (viz 16. bod odůvodnění) uzavřené před 31. prosincem 2019, které se zavazují k dalším platbám, včetně plateb za výrobu, která nesplňuje mezní hodnotu emisí, byly zajištěny v souladu s čl. 22 odst. 5 nařízení o elektřině.
- (120) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se podmínky čl. 64 odst. 2c písm. a) považují za splněné.

5.3.2 Čl. 64 odst. 2c písm. b): Primární dražební procesy – nedostatečný objem kapacity k vyřešení potíží s přiměřeností

- (121) Podle čl. 64 odst. 2c písm. b) nařízení o elektřině je udělení výjimky podmíněno tím, že objem kapacity nabízené v soutěžním nabídkovém řízení podle písmene a) uvedeného odstavce není dostatečný k vyřešení potíží s přiměřeností pro období dodávky, na něž se nabídkové řízení vztahuje. Potíže s přiměřeností by měly být identifikovány v souladu s čl. 20 odst. 1 nařízení o elektřině.

5.3.2.1 Potíže s přiměřeností zdrojů zjištěné vnitrostátním posouzením zdrojové přiměřenosti

- (122) Podle čl. 20 odst. 1 nařízení o elektřině musí členské státy sledovat zdrojovou přiměřenost na svém území na základě ERAA uvedeného v článku 23 nařízení o elektřině. Za účelem doplnění ERAA mohou členské státy provést i vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti v souladu s článkem 24 nařízení o elektřině. Ustanovení čl. 24 odst. 1 nařízení o elektřině vyžaduje, aby vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti měla regionální dosah a vycházela z metodiky uvedené v čl. 23 odst. 3, a zejména z čl. 23 odst. 5 písm. b) až m) nařízení o elektřině.

- (123) Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti musí vycházet z vhodných centrálních referenčních scénářů v souladu s čl. 24 odst. 1 nařízení o elektřině. Podle čl. 24 odst. 1 písm. a) uvedeného nařízení mohou členské státy zahrnout do svého posouzení přiměřenosti citlivostní aspekty, které jsou spojeny se specifiky vnitrostátní poptávky po elektřině a její nabídce. Jak je uvedeno v čl. 3 odst. 6 metodiky ERAA, tyto citlivostní aspekty mohou zahrnovat širokou škálu změn předpokladů v celé posuzované zeměpisné oblasti, včetně různých předpokladů týkajících se vstupních údajů, jako jsou instalované výkony, rozdíly v kapacitách mezi zónami a různá posouzení spolehlivosti investic identifikovaných v rámci posouzení ekonomické životaschopnosti.
- (124) Podle čl. 24 odst. 3 nařízení o elektřině, pokud se při vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti zjistí potíže se zdrojovou přiměřeností, která nebyla zjištěna v ERAA, musí vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti zahrnout odůvodnění rozdílů mezi oběma posouzeními, včetně podrobností o použitých citlivostních aspektech a o předpokladech, z nichž se vycházelo. Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti musí být zveřejněno a předloženo agentuře ACER k vydání stanoviska. Stanovisko agentury ACER musí posoudit, zda jsou rozdílnosti mezi oběma posouzeními odůvodněné.
- (125) Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti představuje nejnovější posouzení přiměřenosti provedené polským PPS. Právě na základě vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti Polsko zjistilo potíže se zdrojovou přiměřeností uvedenou ve 27. bodě odůvodnění a odůvodňuje potřebu požadované výjimky. Zatímco vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti se vztahuje na roky 2025 až 2040, posouzení v tomto rozhodnutí se zaměřuje na období relevantní pro požadovanou výjimku, tedy období 2025–2028.
- (126) Zatímco ERAA za rok 2023 nezjistila pro roky, na něž se vztahuje požadovaná výjimka, žádné potíže se zdrojovou přiměřeností, ERAA za rok 2024 zjistila potíže se zdrojovou přiměřeností pro roky 2026 a 2028. Třebaže ERAA za rok 2024 je v současné době v procesu schvalování nebo změny agenturou ACER, údaje, z nichž vychází, jsou založeny na nejnovějším vývoji soustavy a nejnovějších dostupných informacích a podporují závěr vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti, že pro období, na které se požadovaná výjimka vztahuje, existují potíže se zdrojovou přiměřeností.
- (127) Komise však konstatuje, že existují rozdíly v rozsahu potíží se zdrojovou přiměřeností. Agentura ACER k vnitrostátnímu posouzení zdrojové přiměřenosti vydala stanovisko, jak je popsáno v oddíle 3.2.3 výše. Vzhledem k tomu, že agentura ACER dosud neschválila ERAA za rok 2024, porovnává ve svém stanovisku vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti s ERAA za rok 2023. Agentura ACER však nevyčísľuje dopad rozdílů, pokud jde o LOLE nebo odhad nedodané elektřiny, ani pokud jde o objem kapacity potřebný k zajištění přiměřenosti výrobních kapacit.
- (128) Pokud jde o rozdíly mezi vnitrostátním posouzením zdrojové přiměřenosti a ERAA za rok 2023 v předpokladech týkajících se kapacitních zdrojů, agentura ACER je považuje za odůvodněné (viz 52. bod odůvodnění).

Rozdíly v předpokladech týkajících se kapacitních zdrojů

- (129) Podle čl. 23 odst. 5 písm. d) nařízení o elektřině musí ERAA a vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti přiměřeně zohlednit příspěvek všech stávajících a možných budoucích zdrojů. Kromě toho podle čl. 5 odst. 10 metodiky ERAA by ekonomické údaje používané pro ERAA a vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti měly být v souladu s nejnovějším nejlepším dostupným odhadem použitým v nejnovější studii nákladů na nové zařízení, jak je stanoveno v metodice pro výpočet ukazatelů přiměřenosti.
- (130) Komise souhlasí s posouzením předpokladů týkajících se kapacitních zdrojů, které provedla agentura ACER, a považuje změny provedené ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti za odůvodněné aktualizace založené buď na nejnovější vnitrostátní studii nákladů na nové zařízení, nebo na nejnovějších dostupných informacích⁽³⁰⁾.

Rozdíl v modelech kapacitních zdrojů

- (131) Pokud jde o rozdíly mezi vnitrostátním posouzením zdrojové přiměřenosti a ERAA za rok 2023 v modelech kapacitních zdrojů, agentura ACER nebyla schopna dospět k závěru, zda jsou odůvodněné (viz 52. bod odůvodnění). Agentura ACER však konstatuje, že kombinace změn provedených ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti vede k tomu, že ze soustavy vystupuje více kapacity a že se potenciálně zvyšují rizika týkající se zdrojové přiměřenosti.

⁽³⁰⁾ Fixní provozní náklady stávajících uhelných elektráren a předpoklady týkající se odezvy na straně poptávky, skladovací kapacity a jaderné, větrné a solární energie vycházejí ze specifických vnitrostátních předpokladů ohledně nákladů. K odhadu nákladů na potenciální nové technologie byla použita poslední studie nákladů na nové zařízení.

- (132) Podle čl. 23 odst. 5 písm. b) nařízení o elektřině by posouzení zdrojové přiměřenosti měla zahrnovat ekonomické posouzení pravděpodobnosti vyřazení výrobních zařízení z provozu, jejich dočasného odstavení a vybudování nových výrobních zařízení.
- (133) Komise konstatuje, že modelování posouzení ekonomické životaschopnosti zdrojů ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti se liší od modelování v ERAA. Některé předpoklady, které vedly k těmto rozdílům, nejsou ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti ani ve zprávě uvedené v oddíle 3.2.4 dostatečně odůvodněny. Pokud jde o posouzení ekonomické životaschopnosti, Komise zejména podotýká, že ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti jsou ekonomická rozhodnutí simulována na základě jednoho izolovaného kalendářního roku a nezohledňují se budoucí příjmy. Naproti tomu ekonomická rozhodnutí výrobců a investorů bývají podle běžné ekonomické praxe založena na předpokládaných nákladech a příjmech za delší období.
- (134) Komise konstatuje, že vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti předpokládá, že v lednu, měsíci s nejčastějšími případy nedostatku, jsou na větším počtu elektráren prováděny údržbové práce. Tím se snižuje dostupnost zdrojů, což ovlivňuje rizika týkající se zdrojové přiměřenosti.
- (135) Simulace ekonomických rozhodnutí na základě nákladů a příjmů za jediný rok není v souladu s běžnou ekonomickou praxí, neboť by mohla vést k předčasnému odchodu některých elektráren z trhu, i když za dobu jejich ekonomické životnosti by mohly být ziskové. Polsko navíc nepředložilo dostatečné důkazy, pokud jde o plány údržby elektráren. Za účelem uvedení těchto prvků ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti do souladu s nařízením o elektřině a s metodikou ERAA by mělo vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti odhadnout pravděpodobnost vyřazení výrobních zařízení z provozu, jejich dočasného odstavení a vybudování nových výrobních zařízení na základě odhadovaných příjmů a nákladů za období deseti let, a nikoli pouze za jeden rok. Kromě toho by Polsko mělo odůvodnit předpoklady týkající se modelů údržby na základě skutečných plánů údržby a vysvětlit, jak tyto modely souvisejí s odhady vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti, aby prokázalo, že představují vnitrostátní specifičnost polského parku elektráren.
- (136) Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti předpokládá, že bez kapacitního mechanismu by v letech 2025 až 2028 na trh nevstoupila žádná zařízení odezvy na straně poptávky, zařízení pro skladování elektřiny ani plynové elektrárny.
- (137) Pokud jde o odezvu na straně poptávky, tyto předpoklady jsou v souladu s ERAA za rok 2023. ERAA za rok 2023 však odhaduje, že baterie vstoupí na trh v období 2025–2028 a plynové elektrárny v roce 2028. Jak je uvedeno i ve stanovisku agentury ACER, předpoklad ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti týkající se vstupu nových plynových elektráren na trh je odůvodněnou aktualizací, neboť polské vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti bylo dokončeno později než ERAA za rok 2023. Kromě toho je uvedení plynových elektráren do provozu na tržním základě v letech, na něž se vztahuje požadovaná výjimka (2025–2028), velmi nepravděpodobné vzhledem k době jejich realizace a délce postupů požadovaných k získání stavebních povolení a povolení k připojení k elektrizační soustavě. Tyto úvahy platí i pro vstup nových skladovacích zařízení do provozu během období, na které se vztahuje požadovaná výjimka.

Rozdíly v předpokladech týkajících se výměn mezi zónami

- (138) Pokud jde o rozdíly mezi polským vnitrostátním posouzením zdrojové přiměřenosti a ERAA za rok 2023 v předpokladech týkajících se výměn mezi zónami, agentura ACER je nepovažuje za odůvodněné (viz 52. bod odůvodnění).
- (139) V čl. 23 odst. 5 písm. d) nařízení o elektřině se stanoví, že metodika ERAA, kterou se musí řídit i vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti, musí přiměřeně zohlednit příspěvek všech zdrojů, včetně dovozu a vývozu a jejich příspěví k flexibilnímu provozu soustavy.
- (140) Zatímco ERAA za rok 2023 zaujímá regionální přístup a výslovně modeluje více nabídkových zón, polské vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti zahraniční nabídkové zóny výslovně nemodeluje. To vede k omezené viditelnosti nabídky a poptávky v sousedních zemích. Kromě toho vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti zohledňuje příspěvky dovozu k přiměřenosti zjednodušeným způsobem a vývoz nezohledňuje vůbec. Tyto předpoklady týkající se dovozu a vývozu mohou vést k tomu, že vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti identifikuje více potíží se zdrojovou přiměřeností než ERAA.
- (141) Pokud jde o dovoz, vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti používá zjednodušený průměr hodnot z období zimy (což je období, během něhož je pravděpodobné, že k nedostatku dojde současně v celém regionu, a během něhož se vývoz do Polska snižuje), a tyto hodnoty uplatňuje po celý rok, přestože dovoz je v létě obvykle vyšší.

- (142) Podle Polska jsou rozdílnosti v předpokladech týkajících se dovozu odůvodněny použitím přístupu, který je podle něj v souladu s metodikou pro přeshraniční účast (čl. 26 odst. 11 písm. a) nařízení o elektřině) (viz 55. bod odůvodnění). Tato metodika by však měla být použita pouze k určení toho, kolik zahraniční kapacity se po provedení posouzení přiměřenosti může kapacitního mechanismu účastnit.
- (143) Pro dimenzování aukcí kapacity je však relevantní distribuce odhadovaného počtu hodin, během kterých není elektřina v průběhu roku dodána. Polsko by tuto distribuci mohlo zohlednit při určování objemu, který má být pořízen prostřednictvím aukcí kapacity, s přihlédnutím k souběžným případům nedostatku.
- (144) Pokud jde o předpoklady týkající se vývozu, vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti odhaduje vývoz pro roky, na které se výjimka vztahuje, na nula MW. Tento předpoklad má vliv na příjmy plynoucí z vývozu, a proto by mohl mít dopad na rozhodnutí o vyřazování z provozu. Předpoklady vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti týkající se vývozu nejsou dostatečně podloženy důkazy nebo výsledky modelování, a to jak ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti, tak ve zprávě uvedené v oddíle 3.2.4. Množství elektřiny, které má Polsko v budoucnu vyvézt, by proto mělo být odhadnuto na základě modelování a za použití důvodných předpokladů, jako je soubor údajů dostupný v ERAA.
- (145) S ohledem na výše uvedenou analýzu dospěla Komise k závěru, že k zajištění souladu s čl. 20 odst. 1 nařízení o elektřině musí být objem kapacity nezbytný ke splnění normy spolehlivosti přepočítán na základě aktualizovaného vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti. Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti musí zejména:
- a) odhadnout množství elektřiny, které má Polsko v budoucnu vyvézt, na základě výsledků modelování a za použití důvodných předpokladů a
 - b) odhadnout pravděpodobnost vyřazení výrobních zařízení z provozu, jejich dočasného odstavení a vybudování nových výrobních zařízení na základě odhadovaných příjmů a nákladů za období deseti let, a nikoli pouze za jeden rok a
 - c) odůvodnit předpoklady týkající se modelů údržby na základě skutečných plánů údržby a vysvětlit, jak tyto modely souvisejí s odhady vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti, a tím prokázat, že představují vnitrostátní specifickou polského parku elektráren.

5.3.2.2 Nedostatečný objem kapacity k vyřešení potíží s přiměřeností

- (146) Jak je uvedeno ve 27. bodě odůvodnění, doplňující aukce pro určité období dodávky budou organizovány, je-li potřeba dodatečné kapacity odůvodněna na základě výsledků vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti a jsou-li splněny tyto podmínky:
- primární aukce (hlavní a dodatečné aukce) byly pro dané období dodávky ukončeny a
 - primární aukce (hlavní a dodatečné aukce) nezajistily objem kapacity potřebný ke splnění normy spolehlivosti pro dané období dodávky, čímž se nepodařilo vyřešit potíže se zdrojovou přiměřeností zjištěné podle čl. 20 odst. 1 nařízení o elektřině.
- (147) Na základě vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti Polsko v tabulce 1 výše uvádí celkové kapacitní povinnosti potřebné ke splnění normy spolehlivosti v letech, na které se výjimka vztahuje (2025–2028). Polsko již kapacitu smluvně zajistilo prostřednictvím hlavních aukcí pro roky dodání 2025 až 2028 a prostřednictvím dodatečných aukcí pro roky dodání 2025 a 2026. Dodatečné aukce pro roky dodání 2027 a 2028 se dosud neuskutečnily, neboť se tyto aukce konají v roce předcházejícím období dodávky (viz 12. bod odůvodnění). Jak je uvedeno v tabulce 2, kapacita sjednaná v těchto aukcích nestačí ke splnění celkových požadovaných kapacitních povinností.
- (148) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se Komise domnívá, že procedurální náležitost podle čl. 64 odst. 2c písm. b) nařízení o elektřině je splněna, neboť Polsko potvrdilo, že doplňující aukce se budou konat až po ukončení primárních aukcí a pouze v případě, že tyto aukce nezajistí dostatečný objem kapacity k vyřešení potíží s přiměřeností zjištěných vnitrostátním posouzením zdrojové přiměřenosti pro období dodávky, na něž se tyto dražební procesy vztahují.
- (149) Jak je však uvedeno výše, vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti by mělo být aktualizováno, jak je popsáno ve 145. bodě odůvodnění.

- (150) Kromě toho musí polský národní regulační orgán ověřit, zda je celkový objem kapacity, která má být získána na základě aktualizovaného vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti, odůvodněný, a zejména zda odráží potřeby soustavy v případech souběžného nedostatku.

5.3.3 Čl. 64 odst. 2c písm. c): Doplnující aukce

- (151) Jak je uvedeno v 31. bodě odůvodnění, Polsko potvrdilo, že doplňující aukce jsou prováděny v souladu se stejnými koncepčními podmínkami, jaké platí pro primární aukce, jak je popsáno v oddíle 2, s výjimkou těchto prvků popsaných v 31. bodě odůvodnění: i) kritéria způsobilosti, ii) četnost aukcí, iii) vzorec pro stanovení objemu kapacity, která má být získána, a iv) doba trvání smlouvy.
- (152) Pokud jde o koncepční prvky doplňujících aukcí, které se neliší od prvků primárních aukcí, Komise odkazuje na úvahy uvedené ve 108. až 116. bodě odůvodnění a domnívá se, že tyto prvky splňují příslušné požadavky článku 22 nařízení o elektřině, s výjimkou požadavků stanovených v odst. 4 písm. b) uvedeného článku.

5.3.3.1 Kritéria způsobilosti

- (153) Způsobilost u doplňujících aukcí je širší než u primárních aukcí, neboť jsou otevřeny stávajícím zařízením, která nesplňují mezní hodnotu emisí stanovenou v čl. 22 odst. 4 písm. b) nařízení o elektřině. Komise konstatuje, že se jedná o prvek požadované výjimky a že je v souladu s čl. 64 odst. 2b nařízení o elektřině.
- (154) Pokud jde o přeshraniční účast na doplňujících aukcích, Komise konstatuje, že zahraniční poskytovatelé kapacity se mohou účastnit doplňujících aukcí stejným postupem jako u primárních aukcí, jak je uvedeno v 10. bodě odůvodnění. Objem nabízený v doplňujících aukcích se vypočítá tak, že se objem kapacity, který už byl zahraničním účastníkům přidělen prostřednictvím primárních aukcí, odečte od maximální vstupní kapacity, která je dostupná pro účast zahraničních výrobních kapacit, vypočtené v souladu s metodikou agentury ACER pro přeshraniční účast.
- (155) Vzhledem k tomu, že maximální vstupní kapacita, která je k dispozici pro účast zahraničních výrobních kapacit, umožňuje odhadnout, do jaké míry může zahraniční kapacita přispět k přiměřenosti výroby v kritických situacích v soustavě, nesmí být stejná kapacita přidělena dvakrát za stejné období dodávky prostřednictvím primárních a doplňujících dražebních procesů.
- (156) Komise proto dospěla k závěru, že vzorec použitý pro výpočet objemu kapacity nabízené pro přeshraniční účast na doplňujících aukcích je vhodný.

5.3.3.2 Četnost aukcí

- (157) Pokud jde o rozdíly v četnosti aukcí mezi primárními a doplňujícími aukcemi, Komise odkazuje na odůvodnění v oddíle 5.3.2.2 a považuje je za přiměřené, neboť doplňující aukce se budou konat až poté, co primární aukce skončí, a to pouze v případě, že tyto aukce nezískají dostatečný objem kapacity k vyřešení potíží s přiměřeností zjištěných vnitrostátním posouzením zdrojové přiměřenosti pro období dodávky, na něž se tyto aukce vztahují.

5.3.3.3 Doba trvání smlouvy a délka období dodávky

- (158) Ustanovení čl. 64 odst. 2c písm. c) nařízení o elektřině stanoví, že kapacita s emisemi vyššími než je mezní hodnota emisí může být zařazena nebo může obdržovat platby či závazky k dalším platbám na období nepřesahující jeden rok a na období dodávky, které nepřekračuje dobu trvání výjimky.
- (159) Výrobní jednotky, které nesplňují mezní hodnotu emisí, budou mít možnost uzavřít smlouvy na dobu nepřesahující jeden rok (viz 28. bod odůvodnění). Prostřednictvím doplňujících aukcí budou moci uzavřít smlouvu na dobu šesti měsíců (na druhou polovinu roku 2025) nebo na dobu jednoho roku (2026, 2027 nebo 2028).

- (160) Roční smlouvy nesmí překročit dobu trvání požadované výjimky, která končí dne 31. prosince 2028. Platby za kapacitu budou proto sjednány pouze do konce roku 2028 (viz 37. bod odůvodnění).
- (161) Doba trvání smlouvy a délka období dodávky jsou proto v souladu s požadavky stanovenými v čl. 64 odst. 2c písm. c) nařízení o elektřině.

5.3.3.4 Objem kapacity potřebný k vyřešení potíží s přiměřeností

- (162) Ustanovení čl. 64 odst. 2c písm. c) nařízení o elektřině vyžaduje, aby byla kapacita pořízena prostřednictvím dalšího dražebního procesu pouze pro takový objem kapacity, jenž je nezbytný k vyřešení potíží s přiměřeností uvedených v písmenu b) téhož odstavce.
- (163) Polsko potvrdilo, že pokud výsledky vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti prokáží potřebu doplňujících aukcí, budou tyto aukce omezeny na pořízení objemu kapacity nezbytného ke splnění normy spolehlivosti v souladu se vzorcem uvedeným v 35. bodě odůvodnění ⁽³¹⁾.
- (164) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se Komise domnívá, že procedurální náležitost podle čl. 64 odst. 2c písm. c) nařízení o elektřině je splněna, neboť vzorec uvedený v 35. bodě odůvodnění zajišťuje, že se v doplňujících aukcích budou uzavírat smlouvy pouze na objem kapacity, jenž je nezbytný k vyřešení potíží s přiměřeností.
- (165) Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti by však mělo být aktualizováno, jak je popsáno ve 145. bodě odůvodnění, a mělo by být přezkoumáno národním regulačním orgánem, jak je popsáno ve 150. bodě odůvodnění.

5.4 Posouzení zprávy přiložené k žádosti o výjimku, včetně dopadu požadované výjimky z hlediska emisí skleníkových plynů

- (166) Podle čl. 64 odst. 2c „Komise posoudí dopad žádosti uvedené v odstavci 2b z hlediska emisí skleníkových plynů. Komise může udělit výjimku po posouzení zprávy uvedené v odstavci 2d“ téhož článku.
- (167) Podle čl. 64 odst. 2d nařízení o elektřině musí být k žádosti o výjimku přiložena zpráva členského státu, která obsahuje:
- a) posouzení dopadu výjimky z hlediska emisí skleníkových plynů a na přechod na energii z obnovitelných zdrojů, větší flexibilitu, ukládání energie, elektromobilitu a odezvu strany poptávky;
 - b) plán s milníky pro přechod od účasti výrobní kapacity uvedené v odstavci 2b v kapacitních mechanismech ke dni skončení platnosti výjimky, včetně plánu na pořízení nezbytné náhradní kapacity v souladu s orientační vnitrostátní trajektorií pro celkový podíl energie z obnovitelných zdrojů a posouzení investičních překážek, které způsobují nedostatek nabídek v soutěžním nabídkovém řízení uvedeném v odst. 2c písm. a).
- (168) Polsko předložilo zprávu obsahující všechny prvky uvedené v čl. 64 odst. 2d. Polsko konkrétně předložilo:
- posouzení dopadu výjimky na emise skleníkových plynů (viz 56. až 61. bod odůvodnění),
 - posouzení dopadu na transformaci energetiky (viz 62. až 66. bod odůvodnění),
 - posouzení investičních překážek na základě průzkumů provedených ministerstvem a národním regulačním orgánem (viz 67. až 71. bod odůvodnění) a
 - plán přechodu od účasti kapacity, která nesplňuje mezní hodnotu emisí, ve stávajícím kapacitním mechanismu (viz 72. až 85. bod odůvodnění).

⁽³¹⁾ Odhad aukční cílové kapacity u doplňujících aukcí pro roky dodání 2025 až 2028 viz 36. bod odůvodnění výše.

- (169) Ve zprávě Polsko při posuzování dopadu výjimky na emise skleníkových plynů porovnává dva scénáře předložené ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti: scénář, v němž se požadovaná výjimka použije na kapacitu, která nesplňuje mezní hodnotu emisí, a scénář, v němž se požadovaná výjimka nepoužije.
- (170) Komise konstatuje, že emise skleníkových plynů jsou vyšší ve scénáři, v němž se požadovaná výjimka použije, neboť tento scénář je spojen s větším podílem výroby elektřiny založené na spalování uhlí v soustavě. Nárůst emisí skleníkových plynů je však mírný (viz 59. bod odůvodnění). Kromě toho by se výjimka použila pouze po omezený počet let (2025–2028) a umožňovala by pouze pořízení objemu kapacity nezbytného k řešení potíží s přiměřeností zjištěných ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti, které by mělo být změněno v souladu se 145. a 150. bodem odůvodnění. Pokud by pozměněné vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti i nadále poukazovalo na potíže s přiměřeností, které nelze řešit prostřednictvím primárních aukcí, Polsko by bez výjimky nebylo schopno splnit normu spolehlivosti.
- (171) Komise dále konstatuje, že z důvodů uvedených v 59., 74. a 81. bodě odůvodnění je nepravděpodobné, že bez veřejné podpory by během období, na které se výjimka vztahuje, na trh vstoupila nová kapacita regulovatelná podle poptávky. Po skončení platnosti výjimky již kapacity s emisemi vyššími, než je mezní hodnota emisí, nebudou k účasti na kapacitním trhu způsobilé.
- (172) Polsko předpokládá, že vzhledem k chybějícím finančním pobídkám, vysokým nákladům na provoz a údržbu a nízkému počtu provozních hodin a odpovídajícím nízkým příjmům bude na trhu s energií ziskový pouze omezený počet těchto kapacit. To pravděpodobně povede k vyřazení těchto elektráren z provozu po skončení platnosti výjimky (viz 73. bod odůvodnění výše). Komise konstatuje, že předpokládaný omezený podíl výroby elektřiny založené na spalování uhlí by měl poskytnout pobídky pro soukromé a veřejné investice k nahrazení výrobní kapacity založené na spalování uhlí. Výjimka by tak zajistila, aby tyto investice mohly být řádně naplánovány s cílem usnadnit řádný přechod na elektrizační soustavu s nižšími emisemi uhlíku ve střednědobém horizontu a zároveň zmírnit rizika pro energetickou bezpečnost.
- (173) Komise navíc uznává, že pro období, na které se požadovaná výjimka vztahuje, již Polsko prostřednictvím stávajícího kapacitního mechanismu a jiných režimů podpory pořídilo nebo plánuje poříditi kapacitu s nižšími emisemi (viz 76. a 78. bod odůvodnění). Výsledky primárních aukcí, zejména těch nejnovějších (viz 78. bod odůvodnění), ukazují, že kapacita, která splňuje mezní hodnotu emisí, byla na aukcích kapacity úspěšná.
- (174) Pokud jde o reformy právních předpisů podporující investice potřebné k nahrazení výroby elektřiny založené na spalování uhlí, Polsko bude i nadále uplatňovat opatření obsažená v jeho prováděcím plánu. Komise dále konstatuje, že Polsko předložilo další regulační opatření s harmonogramem provádění, jako jsou odstranění omezení pro zavádění větrné energie na pevnině, urychlení povolovacího postupu a zlepšení procesu připojení k soustavě. Tato opatření vytvoří příznivější tržní podmínky pro investice do obnovitelných zdrojů energie, odezvy na straně poptávky, skladování, výroby elektřiny z plynu a přenosové a propojovací kapacity (viz 82. až 85. bod odůvodnění).

6. DOBA TRVÁNÍ VÝJIMKY

- (175) Podle čl. 64 odst. 2c posledního pododstavce nařízení o elektřině lze výjimku uplatňovat do 31. prosince 2028 za předpokladu, že podmínky stanovené v oddíle 5.3 výše jsou splněny po celou dobu trvání výjimky.
- (176) Tento požadavek má zajistit, aby v případě, že je výjimka udělena na dobu tří let, byly podmínky stanovené v čl. 64 odst. 2c písm. a) až c) splněny nejen v době, kdy je výjimka udělena, ale až do konce tříletého období.
- (177) Jak je uvedeno ve 2. bodě odůvodnění, Polsko požádalo o výjimku z požadavku stanoveného v čl. 22 odst. 4 písm. b) nařízení o elektřině na období od 1. července 2025 do 31. prosince 2028.

- (178) Komise odkazuje na posouzení v oddíle 5.3 výše a domnívá se, že podmínky stanovené v čl. 64 odst. 2c písm. a) až c) nařízení o elektřině jsou pro rok dodání 2025 splněny. Vyjadřuje politování nad tím, že Polsko provedlo první doplňující aukci v květnu 2025, tedy před vydáním tohoto rozhodnutí. Komise však konstatuje, že první doplňující aukce se konala pod podmínkou, že konečné výsledky aukce budou oznámeny až po přijetí tohoto rozhodnutí (viz 30. bod odůvodnění).
- (179) Komise se rovněž domnívá, že Polsko zavedlo záruky, které mají zajistit, aby tyto podmínky byly splněny i pro následující roky dodání (viz např. 27., 31. a 34. bod odůvodnění). Komise si všímá, že v případě potřeby by Polsko uspořádalo doplňující aukce pro toto období dodávky: druhá polovina roku 2025 (půlroční smlouva) a roky dodání 2026, 2027 a 2028 (roční smlouvy).
- (180) Polsko by mělo Komisi informovat o jakýchkoli změnách podmínek stanovených v čl. 64 odst. 2c písm. a) až c) nařízení o elektřině během období, na které se výjimka vztahuje.

7. ZÁVĚR

- (181) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se Polsku uděluje výjimka podle čl. 64 odst. 2b nařízení o elektřině za podmínek popsanych v článku 1 tohoto rozhodnutí,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Polské republice se uděluje výjimka z čl. 22 odst. 4 písm. b) nařízení (EU) 2019/943, pokud jde o mezní hodnotu emisí pro stávající kapacitní mechanismus schválený Komisí před 4. červencem 2019, a to za těchto podmínek:

- a) Polsko změní vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti tak, aby zohledňovalo aspekty popsané ve 145. bodě odůvodnění výše. Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti zejména:
- i) odhadne množství elektřiny, které má Polsko v budoucnu vyvézt, na základě výsledků modelování a za použití důvodných předpokladů a
 - ii) odhadne pravděpodobnost vyřazení výrobních zařízení z provozu, jejich dočasného odstavení a vybudování nových výrobních zařízení na základě odhadovaných příjmů a nákladů za období deseti let, a nikoli pouze za jeden rok, a
 - iii) odůvodní předpoklady týkající se modelů údržby na základě skutečných plánů údržby a vysvětlí, jak tyto modely souvisejí s odhady vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti, aby prokázalo, že představují vnitrostátní specifickou polského parku elektráren.
- b) Polský národní regulační orgán ověří, zda je celkový objem kapacity, která má být získána na základě aktualizovaného vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti, odůvodněný, a zejména zda odráží potřeby soustavy v případech souběžného nedostatku.

Článek 2

Polská republika může povolit, aby výrobní kapacita s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 550 g na kWh elektřiny, která zahájila komerční výrobu před 4. červencem 2019, byla výjimečně zařazována nebo aby obdržela platby nebo závazky k dalším platbám po 1. červenci 2025 v doplňujících aukcích v rámci stávajícího kapacitního mechanismu schváleného Komisí před 4. červencem 2019.

Článek 3

Výjimka udělená podle článku 1 se použije do 31. prosince 2028 za předpokladu, že podmínky stanovené v čl. 64 odst. 2c nařízení (EU) 2019/943 jsou splněny po celou dobu trvání výjimky.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno Polské republice.

V Bruselu dne 11. srpna 2025.

Za Komisi
Dan JØRGENSEN
člen Komise
